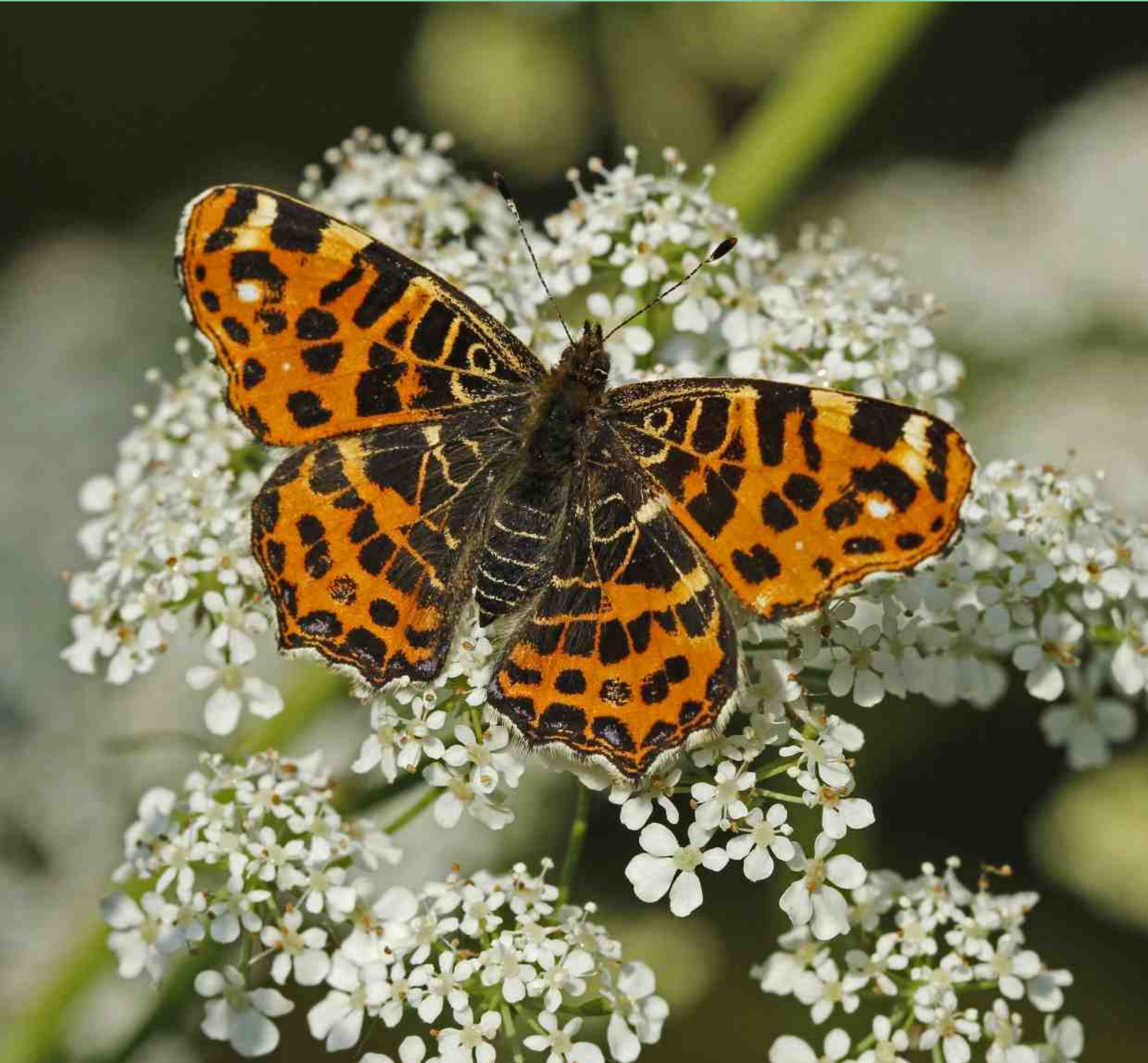

Aves Visum

Natuur- en Vogelwacht Rotta
nummer 132 juni 2015

Natuur- en Vogelwacht Rotta

Hoeksekade 164
2661 JL Bergschenhoek
e-mail: info@rotta-natuur
website: <http://www.rotta-natuur.nl>
Triodos Bank NL60 TRIO 0254 40 52 23

Opricht 9 februari 1982.
Aangewezen door de Belastingdienst als algemeen nut beogende instelling, ANBI.
Ingeschreven bij de KvK Haaglanden nr. 40464998.

Lidmaatschap:
minimaal € 12,50 per jaar voor volwassenen.
minimaal € 6,25 per jaar voor jeugd tot 18 jaar.
Donateurs: minimaal € 12,50 per jaar.

Verenigingsgebouw
Natuurcentrum Trefpunt Rotta
Hoeksekade 164
2661 JL Bergschenhoek
010-521 63 34 (alleen tijdens openingstijden)

Openingstijden:

donderdag: 10:00 u.-16:00 u.
zaterdag: 12:00 u.-16:00 u.

Trefpunt Beheer: trefpuntrotta@gmail.com
Ad Somers 06-39 32 11 13

Bestuur

Voorzitter hsas22@gmail.com
Hans Sanders 06 - 40 56 77 62
Vice-voorzitter aezuidervaart@hotmail.com
Anneke Zuidervaart 06 - 20 00 17 52
Secretaris marijke.o.p@hotmail.com
Marijke den Oudendammer 06 - 28 51 81 05
Penningmeester puravid@kpnplanet.nl
Cor van de Lustgraaf 010 - 461 34 75
Leden
Jesse Keyzer jessekeyzer@gmail.com
Rotta Onderzoek, stadsvogeladviseur 06 - 38 59 53 04
Cor Noorman corilona1@gmail.com
Paddenstoelen, vlinders 06 - 81 00 09 26
Jaap van Lien jaapvanlien@gmail.com
regioplannen 010 - 511 37 33

Ledenadministratie

Cor van de Lustgraaf puravid@kpnplanet.nl

Website

Chris van Rijswijk cdvrijswijk@gmail.com

Colofon

Verenigingsblad van Natuur- en Vogelwacht Rotta
Nummer 132, juni 2015, jaargang 35
Oplage 745 exemplaren.
Verschijnt in maart, juni, september en december in de tweede week van de maand.

Redactie:

Machiel Brinkhorst, Aad Deurloo, Arend Hoogeveen, Marleen Lekkerkerk en Hans Soeterbroek
Redactieadres: avesvisumredactie@gmail.com

Druk: Editoo BV, Arnhem

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen in te korten, te wijzigen en te weigeren, zo mogelijk in overleg met de auteurs. Overname van artikelen uitsluitend toegestaan met bronvermelding.

Copyright van foto's blijft bij de fotograaf.

Inleveren van kopij voor de volgende Aves Visum voor 10 augustus 2015. Aves Visum verschijnt dan in de tweede week van september 2015.

Inhoud

Van het bestuur	3
Van de redactie	3
Smoelenboek	5
Rotta Rangers - In sloot en plas	6
Ruimtelijke ontwikkelingen in de Noordrand	7
Het Landkaartje, daglengte en temperatuur bepalen de kleur	8
Terugblik op 32 jaar Rotta - 1983 Excursie naar de Ankeveense Plassen	10
Rotta-actief: Uilenkasten bij Punt	11
Natuurmonumenten zoekt vrijwilligers voor nieuwe natuur in Lansingerland	12
Rotta Rangers - beleef de lente	12
In en om het Trefpunt	13
Rien en Aria aan het woord	14
Groen aan de overkant: De Zuidplas- en aangrenzende polders	16
De Fakkell	20
Spotter	21
Excursie Lopikerwaard	22
Forum	24
Activiteitenkalender	26
Mystery Bird	28

Bij de voorplaat

Grote foto:

Voorjaarsvorm van het Landkaartje © Cor Noorman. Zie artikel pagina 8.

Kleine foto's van links naar rechts:

Rotta Rangers beleven de lente © Jan Kees Hoek; Echte koekeksbloem in het Koornmolengat © Klaas Verschoor; Broedende Fuut op nest © Machiel Brinkhorst

Van het bestuur

Jesse Keyzer

Het is alweer ruim 2 jaar geleden dat ik als ik jong broekie tussen het bestuur van Rotta terecht kwam. Na de eerste vergadering meegemaakt te hebben, wist ik het meteen: ik wil het bestuur in! Het mooie van het bestuur is dat je er ontzettend veel van leert. Vooral als twintiger tussen mensen met bergen levenservaring is het onwijs leerzaam om te zien hoe men omgaat met problemen, incidenten en zaken die vastlopen. Zo'n vereniging draaiende houden blijft toch mensenwerk, ook al is het hoofdonderwerp natuur. De flexibiliteit, de capaciteit hebben om mensen te begrijpen, enzovoorts laten mij vooral zien dat ik nog een lange weg te gaan heb om tot het "volwassen" stadium te komen als dat van mijn voorgangers. Het leven kan nog wel eens voor verandering zorgen en zeker voor iemand in z'n jonge jaren. Er dient gewerkt te worden en in mijn geval zoveel mogelijk. Hierdoor is er soms minder tijd over om actief te zijn voor vereniging, echter voor het bestuur sta ik altijd klaar, daar is ruimte voor! Het bestuur is hard aan het werk om de nieuwe bestuursleden zo goed mogelijk te laten functioneren en alle kanten van de werking van de vereniging te laten zien. Ik blijf het zeer leuk vinden om iedereen weer eens terug te zien en op zulke momenten kom ik vaak tijd tekort om met iedereen te kunnen praten over de natuur in ons werkgebied. Ik kan niet anders zeggen dan dat ik mijzelf toch altijd erg thuis voel binnen Rotta en ik denk dat dat voor alle leden, die actief bezig zijn, geldt. Op naar de komende jaren vol vogels, natuur en Rotta!

Van de redactie

Marleen Lekkerkerk

Van het voorjaar zijn we alweer overgegaan in de vroege zomer. Alle zomervogels zijn inmiddels teruggekeerd in hun broedgebieden, inclusief de Gierzwaluwen en Koekoeken, die meestal als laatste arriveren. Overal bloeien Fluitekruid en Koolzaad (of Raapzaad, dat is niet zo gemakkelijk te zeggen) en omzomen de wegen en paden met een witte of gele rand. We kunnen volop van vlinders genieten, wat ook het thema is van de Aves Visums voor dit jaar. Deze keer staat het Landkaartje centraal, zowel op de voorpagina als in een artikel van de hand van Cor Noorman. Graag uw speciale aandacht voor de foto van het eierleggende vrouwtje. Dit is al bijzonder om te zien en helemaal om het dan ook nog op de foto vast te leggen.

Verder besteden we in dit nummer aandacht aan het terugtreden van twee oudgediende bestuursleden. Rien van der Vorm en Aria van Ballegoie blikken terug op hun bestuurstijd bij Rotta. Dit in de vorm van een interview door mede-redactielid Arend Hoogeveen. Rien blikt zelf terug op 32 jaar Rotta door middel van een verslag van een excursie in het jaar 1983. Nieuwe secretaris Marijke den Oudendammer stelt zich in dit nummer nader aan u voor. Voorzitter Hans Sanders heeft vorig jaar juni al een plaats gekregen in het Smoelenboek.

In het vorige nummer introduceerden we een aantal nieuwe rubrieken om de leden van de vereniging uit te dagen om een actieve bijdrage aan het blad te leveren. De redactie is blij dat op de stelling in de rubriek Forum een aardig aantal reacties binnen kwam. Laat vooral uw mening weten over de nieuwe stelling die u in dit nummer vindt.

De Fakkelt is overgenomen door een ander actief lid van de vereniging en ook de rubriek Spotter ontbreekt deze keer niet.

Naast de min of meer vaste artikelen vindt u in dit nummer ook nog een verhaal over de "overkant van de Rotte", een deel van ons werkgebied wat wel eens wat meer aandacht mag krijgen. Arend Hoogeveen heeft zich verdiept in de geschiedenis van de Zuidplaspolder.

Zo is het toch weer een aardig dik nummer van Aves Visum geworden. Wij wensen u veel leesplezier en een goede zomer. De hele zomer door organiseert Rotta nog verschillende activiteiten, zoals de wekelijkse wandelingen in het Koornmolengat op vrijdagavond.

Een feest? Natuurcentrum Trefpunt Rotta natuurlijk!

Hebt u iets te vieren en doet u dat graag in een groene omgeving en wilt u uw gasten iets laten zien van de natuur in ons gebied?

Kom dan naar **NatuurcentrumTrefpunt Rotta**

Als Rotta-lid kunt u voor een schappelijke prijs het Trefpunt huren voor een gezellig feest, gecombineerd met een rondwandeling in de omgeving met een Rotta-gids, of bij slecht weer een presentatie binnen. Ook is het mogelijk in het Trefpunt uw gasten een koud of warm buffet aan te bieden, via een cateringbedrijf naar eigen keus.

Voor nadere informatie, voorwaarden, prijsopgave en eventuele reservering kunt u contact opnemen met Trefpuntbeheerder Ad Somers.

email: trefpuntrotta@gmail.com,

telefoon: 06-39 32 11 13

SOMMIGE DINGEN VERANDEREN NOOIT...

In een tijd waarin alles verandert, veranderen wij uiteraard mee. Toch zien wij als assurantiëkantoor dat er ook dingen hetzelfde blijven. Neem nu onze persoonlijke service. Onze klanten kiezen er al jaren bewust voor. En nee, dat is niet altijd duurder dan via internet. Het is wél 100% onafhankelijk en volledig afgestemd op uw situatie. U hoeft zelf niets uit te zoeken. **Hoe makkelijk is dat?**

OORD ASSURANTIËN. EERLIJK IS EERLIJK.

Noorderparklaan 20, 2660 AA Bergschenhoek T (010) 440 07 88, www.oordbv.nl

Werkgroepen

Kinderwerkgroep

info en aanmelden bij
Gert Jansen

Jong Rotta

info en aanmelden bij
Hans Sanders

Rotta Natuurwerk

info en aanmelden bij
Rien van der Vorm

Rotta Onderzoek

info bij
Jesse Keyzer

Trefpuntbeheer

info bij
Ad Somers

Trefpunt vrijwilligers

Aria van Ballegoie

activiteiten voor 4 t/m 12 jaar

jansen.gert@gmail.com
010-511 57 20

activiteiten vanaf 13 jaar

hsas22@gmail.com
06-40 56 77 69

werken in de natuur

rienvandervorm@hetnet.nl
06-27 89 00 77

tellingen flora en fauna

jessekeyzer@gmail.com
06-38 59 53 04

trefpuntrotta@gmail.com

06-39 32 11 13

avanballegoie@gmail.com

010-455 22 61

Rotta Promotie

info en aanmelden bij
Aad Deurloo

Rotta Communicatie

info bij
Jan Noppers

Rotta Educatie

info bij
Aad Deurloo

Regioplannen

info bij
Jaap van Lien

Aves Visum

info bij
Machiel Brinkhorst

promotie en PR-activiteiten

a.j.deurloo@gmail.com
06-41 04 35 62

jannoppers@gmail.com
010-418 47 76

a.j.deurloo@gmail.com
06-41 04 35 62

jaapvanlien@gmail.com
010-511 37 33

verenigingsblad

010-511 77 72
avesvisumredactie@gmail.com

Nieuwe leden

hr. Rob Staffhorst, Zoetermeer
mw. Tineke Immerzeel, Rotterdam
mw. Larissa de Jong, Amsterdam
mw. Caroline Plomp, Bleiswijk
hr. Jasper Gremmen, Rotterdam
hr. Arthur Mekes, Rotterdam
hr./mw. Cees en Ans van Zijp/Tholhuijsen, Berkel en Rodenrijs
hr. Wim Oosthoek, Bergschenhoek
hr. Kees Koning, Rotterdam

hr. Heroen Sturkenboom, Nieuwerkerk a/d IJssel
hr. Frank Hameka, Bergschenhoek
mw. Liliane van Noort, Rotterdam
mw. Anita Richters, Rotterdam
mw. Karin Goossen, Rotterdam

Van harte welkom bij de vereniging. Kom snel eens langs bij onze activiteiten of gewoon zomaar op donderdag of zaterdagmiddag bij het Natuurcentrum Trefpunt Rotta!

Smoelenboek

© Machiel Brinkhorst

Marijke den Oudendammer-Peters

Zo'n jaar of vier geleden, toen mijn pensioen in zicht kwam, was ik op zoek naar een nieuwe invulling van mijn tijd, iets 'buitens' of creatiefs moest het zijn. Ik hoorde van Rotta, ben er gaan kijken en was meteen enthousiast. Bij Rotta begon ik meteen met de vogelcursus, dat was hard nodig want eigenlijk kende ik alleen nog wat tuin- en weidevogels. De liefde en interesse voor de natuur leerde ik van mijn vader. Opgegroeid in de binnenstad van Rotterdam gingen wij, stadse bleekneusjes, ieder jaar een paar weken naar zee. Een zomer zonder zee is geen zomer voor mij. Daar leerde ik in de duinen opletten om me heen kijken en luisteren en zelf zo min mogelijk geluid maken. Wij werden niet geroepen om te komen, mijn vader blies op zijn handen 'koekoek'. Toen ik een jaar of zestien was, werd ik lid van de jeugd-natuurstudiegroep Atalanta, ons blad heette "De Brandnetel". Zondags hadden wij excursie, op de fiets naar Oostvoorne, Meijendel, Hoek van Holland, Vlaardingse Vlietlanden e.d. Atalanta was aangesloten bij de landelijke vereniging KJN en daarmee ging ik een paar keer op zomerkamp naar Schouwen en Terschelling. Ik ben er maar een jaar of drie lid geweest. Toen kwamen er andere interesses die mijn tijd opslokten. Pas een aantal jaar geleden heb ik die draad weer opgepakt door een reünie. En niet lang daarna kwam Rotta in beeld, dat sloot dus mooi aan.

Na de vogelcursus ben ik meteen gestart bij de Natuurwerkgroep. Die bestond toen alleen uit mannen. Mijn vriendin Anneke Zuidervaart en ik hebben ons aangemeld met de opmerking 'We willen in de natuur werken en komen dus niet als koffie-juffrouw'. Dus kreeg ik meteen de eerste keer een zeis in mijn handen, aanwijzingen hoe dat moet en...ga je gang! Al doende leert men, ik vind het heerlijk werk. Ook zagen en snoeien doe ik met plezier. Het werk is soms bijna meditatief, maar er wordt ook veel gelachen en geleerd. De donderdagochtend is me 'heilig'.

Door mee te gaan met excursies leer ik steeds meer vogels en planten kennen. Maar ieder voorjaar moet ik toch weer mijn kennis ophalen. Dus doe ik dit jaar weer mee met de cursus Vogelherkenning. Hopelijk kan ik ooit gids worden en anderen enthousiasmeren. Nu ik er weer meer mee bezig ben, ben ik ook buiten de excursies veel alerter. Ik hoor meer omdat ik ze herken; een ratelende kraai, een zingende zwartkop, een roepende zanglijster. Meer weten is meer herkennen, is meer genieten. Rotta geeft me daarvoor de aanzet en de stimulans. Ik leer veel en geniet dus veel.

Ik kom graag naar Rotta, voel me er thuis. Maar genieten is niet alleen 'achterover leunen' en ontvangen. Een vereniging draaien de houden is werk aan de winkel.

© Chris van Rijswijk

Chris van Rijswijk

Vogelaar bij geboorte (1974). Er is geen periode geweest waarin vogels geen onderdeel van mijn leven uitmaakten en ik geloof ook niet dat die er zal komen. Omdat mijn vader vogelaar is, is het vogels kijken mij met de paplepel ingegoten. Waar een 'normale' ouder zijn kroost leert: hoe doet het koetje, het schaapje, het hondje, et cetera, ging het in mijn opvoeding als volgt: hoe doet de koekoek, het eendje, het uiltje, et cetera. Het resultaat is een levenslange verslaving, a way of life.

In het dagelijks leven ben ik sociaal werker bij een welzijnsorganisatie in het altijd zonnige Krimpen aan den IJssel. Als hobby, als uitlaatklep, fotografeer ik vogels. Of de vogels dat altijd even leuk vinden is een tweede. Het liefst ga ik alleen op pad om mooie vogels vast te leggen. Leuke vogels vind ik uilen, vinkachtigen, ruigpoothoenders en alle andere vogels van het hoge noorden. Maar als ik eerlijk ben, kan ik geen vogels voor de geest halen die ik niet leuk of mooi vind. Zelfs de door velen gehate stadsduif beschouw ik als very nice. Elke vogel is een foto waard!

Vroeger was ik een soortenjager en reisde ik van Groningen tot Limburg om elk vogeltje voor mijn lijst te verzamelen. Die stressvolle periode heb ik gelukkig achter me gelaten (al hoewel, als er morgen een ivormeeuw wordt ontdekt, sta ik er als eerste). Nu gaat het mij om het fotograferen en het genieten van de vogels en het buiten zijn.

Van Rotta ben ik al jaren lid, ik vermoed al 17 jaar en met plezier. Toch denk ik niet dat veel leden mij zullen kennen. Ja, ik houd (mede) onze website bij, ik verzorg de Mystery Bird op de achterkant van de Aves Visum en verzorg jaarlijks een avond van de vogelherkenningscursus, maar verder ben ik niet vaak in het Trefpunt te vinden. Dat komt omdat ik, als het er op aankomt, geen echt verenigingsmens ben. Ook excursies zijn aan mij niet besteed, sorry.

Naast het fotograferen van vogels schrijf ik tegenwoordig blogs over vogels. Vind je het leuk die een keer te lezen? Neem dan eens een kijkje op mijn website www.birdshooting.nl

vervolg Marijke den Oudendammer

Vandaar dat ik ja heb gezegd op de vraag het secretariaat over te nemen (hoewel ik mezelf zie als digibeet). Maar ook hier leer ik dus veel van. Op digitaal niveau en over alles waar Rotta bij betrokken is en over mijn eigen leefomgeving, zaken waar ik anders aan voorbij zou zijn gegaan. Invulling voor mijn pensioentijd heb ik dus wel gevonden, ik kom tijd te kort!

Rotta Rangers - In sloot en plas

Ben Huber

Nagenoeg iedereen heeft ooit op school wel de prachtige schoolplaat "Sloot en plas" gezien. Daarop is goed te zien welke planten en dieren in en langs de sloot leven. Op zaterdag 20 juni gaan de Rotta Rangers met een vijvernetje onderzoeken wat er allemaal voor waterbeestjes in de sloot leven. Misschien vind je het leuk om vóóraf er al iets over te vertellen, ik beperk mij tot de veel voorkomende soorten.

Slootwater noemen we zoet water, maar het smaakt helemaal niet zoet. Het kan zelfs een beetje zuur zijn. Het tegenovergestelde van zuur is basisch, ook wel zepig genoemd. Ook dat kan slootwater zijn. Tussen zuur en basisch ligt "neutraal". In dit soort water leven de meeste waterdierpjes het liefst.

Kroos is een snelgroeiend plantje met piepkleine bladeren wat vaak in de sloot is te zien. Al die blaadjes samen kunnen in stilstaand water een dichte laag kroos vormen. Soms lijkt het kroos dan op gras of mos en voor je het weet ben je door de sloot gefopt en sta tot aan je knieën in het water. Slobeenden zoals de Wilde Eend zijn dol op kroos en slobberen het op. Als er teveel kroos is komt er te weinig zuurstof in de sloot en kan er dan geen zonlicht meer doordringen waardoor ook de planten op de bodem geen zuurstof meer af kunnen geven. Als al het zuurstof op is gaan er veel dieren in de sloot dood. Ook als het water in de herfst en winter afkoelt gaan er veel volwassen waterbeestjes dood. Maar hun larven of eitjes overwinteren meestal wel, zodat de sloot het volgende jaar weer krioelt van het leven. De meeste waterinsecten kunnen goed vliegen. Als hun sloot droog valt, kunnen ze dus wegvliegen naar een andere plek.

Waterbeestjes kun je het beste vangen met een vijvernetje met fijn gaas. Waar veel waterplanten zijn kun je ook de meeste soorten waterbeestjes vinden. Zoek voor je eigen veiligheid een sloot met een geleidelijk aflopende oever op. Wanneer je beestjes hebt geschept zie je ze niet altijd gelijk in je netje zitten. Het schepnet kan vol met alg, modder en waterplanten zitten en juist daar zitten ze tussen. Als je het net leeg maakt in een witte platte bak met een laagje water dan zie je alle beestjes duidelijk rondzwemmen. Probeer wel de waterplanten in de bak te beperken en gooi die weer netjes terug in de sloot. Er zitten immers waarschijnlijk nog levende beestjes tussen die je niet kunt zien. Je kunt de beestjes in de bak bestuderen met een loep of proberen er één met een loepotje uit te scheppen.

Veel waterbeestjes zoals de kikkervisjes, kikkers, salamanders en watervlooien kennen jullie natuurlijk al. Bekenden als het Stekelbaarsje en de jonge Snoek zal je al snel in je netje aantreffen. Vind je Schaatsenrijders dan heb je te maken met schoon water. De oppervlakte van het water is dan elastisch en lijkt op een vlies. Schaatsenrijders kunnen alleen op schoon water schaatsen. Ze hebben haartjes op hun poten die het water afstoten. Daarmee kunnen ze als een ware artiest over het water schaatsen. Als je de kans krijgt, kijk dan eens goed naar zo'n beestje. Ze zijn heel grappig om naar te kijken. Ze schaatsen met hun voorpoten en sturen met hun achterpoten. Als het water niet schoon is zakken ze door het wateroppervlak en verdrinken. Het Schrijvertje heeft vier ogen. Twee voor onder en twee voor boven het water. Je ziet ze vaak in groepen bij elkaar. Ze maken

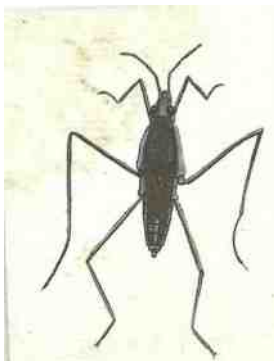
Geelgerande watertor

Schrijvertje

Bootsmannetje

Schaatsenrijder

Poelslak

Posthoornslak

schichtige cirkelachtige bewegingen op de oppervlakte van het water, vandaar waarschijnlijk hun naam. Om zich te verstoppen kunnen ze snel onder water duiken.

Het Bootsmannetje zwemt altijd op zijn rug. Hij wordt daarom ook wel Rugzwemmer genoemd. Ze schieten met grote snelheid heen en weer over het wateroppervlak. Het zijn gemene rovers, die kikkervisjes, insecten en kleine visjes eten. Probeer hem maar niet met je handen te pakken, want hij kan heel gemeen bijten. De Geelgerande watertor is een hele mooie kever. Hij is de schrik van de sloot en jaagt op visjes, insecten en salamanders. De Waterscorpioen heeft een angel aan zijn achterlijf. Hij gebruikt het als een soort snorkel die hij af en toe boven het water uitsteekt om adem te halen. Het is geen echte scorpioen. Door zijn grijpparmen en snorkel lijkt hij er wel veel op. Je vindt hem vaak langs de oever tussen de waterplanten waar hij op zijn prooi loert. De Poelslak heeft een huisje dat op een ijshoortje lijkt, van onderen dik en rond maar aan het eind met een puntje. Hij eet net als de Posthoornslak plantenafval en algen, maar lust daarnaast ook nog wel visseneieren en insectenlarven. Je ziet hem vaak over de bodem van de sloot lopen. Hij is daar dan op zoek naar plantenresten. De Posthoornslak lijkt op een opgerolde veterdrop, als hij op zijn zij ligt is hij helemaal plat. Hij lijkt op de hoorn, een soort trompet, die de koetsier van een postkoets vroeger had. Hij eet de resten van dode planten en algen. Als je een larve van een libelle of een Waterjuffer vangt, heb je geluk. Je vindt ze alleen maar in schoon water.

Als je de beestjes mee naar huis neemt overleven ze dat vrijwel zeker niet. Doe ze daarom na afloop terug in het water. Hopelijk herken je nu aan hand van het gedrag en de beschrijving, samen met je zoekkaart, wat sneller welke waterdierjes je gevangen hebt. Bekijk ze in ieder geval eens goed. Ik wens je een goede vangst.

Ruimtelijke ontwikkelingen in de Noordrand

Jaap van Lien

De discussie rond de A13/A16 begint nu echt spannend te worden, daar kan ik niet omheen. Maar aan de andere kant van ons werkgebied in de gemeente Zuidplas, met name in de Eendragtspolder, is ook het nodige te beleven. Gelukkig volgt Arend Hoogeveen daar de ontwikkelingen op de voet, mede geholpen door de contacten die hij al heeft met het lokale bestuur. Hij zal ons in deze rubriek in het vervolg op de hoogte houden van wat er zich in Zuidplas afspeelt, deze keer doe ik dat nog.

A13/A16

Langzaam maar zeker nadert het moment waarop het Ontwerp Tracé Besluit (OTB) gepubliceerd gaat worden. Dat is het moment dat het definitieve plan op tafel komt en dat er weer een echte inspraakronde van start gaat. De minister meende dat te moeten doen net voor de grote vakantie, maar dat leverde zo veel kritiek op dat er gewacht wordt tot september. Het is ook niet zo'n democratische gedachte om een dergelijk plan ter inzage te leggen op het moment dat half Nederland zich verplaatst naar het vakantieadres. Intussen heeft de Bestuurlijke Afstem Groep (BAG) - een adviesorgaan bestaande uit bestuurders en ambtenaren van de beide gemeenten, de provincie en de metropoolregio - zich uitgesproken over de keuzes van Rijkswaterstaat en de bestemming van het geld (100 miljoen Euro) dat lokaal beschikbaar is gesteld voor extra maatregelen om de weg maximaal in te passen. Dat

leverde weer een hoop frustratie op, wie de lokale kranten heeft gevolgd heeft er het nodige over kunnen lezen. Ik beperk me tot ons pijnpunt waar het de bescherming van de fauna rond de nieuwe weg betreft. Hoe blijft het voor dieren mogelijk de weg over te steken zonder om te komen? Wij hebben bij allerlei gelegenheden gepleit voor voldoende ecologische verbindingen op verschillende plaatsen en faunapassages op plaatsen waar er mogelijkheden liggen. Wat zegt nu de BAG? Een ecoduct van 30 tot 60 meter breed tussen het Schiebroeksepark en de Vlinderstrik, opgenomen in de voorkeursvariant van de minister, wordt in het BAG-advies zonder verdere uitleg gereduceerd tot een fiets- en wandelpad van 8 meter breed: weg ecoduct! Verder is er in het advies geen enkele aanwijzing te vinden dat dierenwelzijn hen iets interesseert, over beschaving gesproken!

Ik heb op 12 mei in een vergadering van de Commissie Ruimte in LL de commissieleden opgeroepen de aanpak van de BAG af te wijzen. Daarbij heb ik vooral gewezen op een brief die de gemeente drie jaar geleden naar de stadsregio zond en waarin o.a. als voorwaarde voor de aanleg van de weg gewezen wordt op de noodzaak om te zorgen voor 'maatregelen om het dierenwelzijn rond de snelweg te waarborgen'. Hoe dat moet wordt ook in die brief uiteengezet onder het kopje 'ecologie'. Deze passage was door Rotta voorgesteld en vervolgens door de gemeente overgenomen, ook het ecoduct komt daar in voor. Ik heb de raadsleden dringend gevraagd zich te houden aan wat toen is uitgesproken en op schrift gesteld. Binnenkort moeten zij een eindoordeel geven. Het blijft spannend!

Park de Polder/Tijdelijke natuur in bouwlocatie Wilderszijde (Bergschenhoek)

Wat de jacht betreft in ons stukje tijdelijke natuur in Wilderszijde kan ik melden dat de gemeente LL naar ons heeft geluisterd en heeft besloten om in het vervolg geen toestemming meer te geven om daar te jagen. Dat siert de gemeente! Verder moet gezegd worden dat vooral de rietvogels Wilderszijde echt hebben ontdekt. Bij een eerste inventarisatie (samen met Aria van Ballegoie) kwamen wij vele soorten tegen die het gebied hebben uitgezocht als broedplaats, o.a. Rietzanger, Blauwborst, Kleine Karekiet, Fitis, Rietgors en Grasmus. Verder natuurlijk diverse soorten ganzen en eenden waaronder enkele paren Bergeenden. Heel mooi en ook echt wel bijzonder was een paartje baltende Bruine Kiekendieven. Al met al een veelbelovende ontwikkeling!

Hier mag niet meer gejaagd worden © Jaap van Lien

Berkel/Pijnacker

Op 1 april is de aanbesteding van het beheer van de Groenzoom officieel bekendgemaakt via Tendersnet. Ik heb begrepen dat er zich een flink stel gegadigden heeft gemeld. Zij zijn inmiddels door de gemeente van informatie voorzien en kunnen nu besluiten of zij echt in gaan schrijven. Hoe dat dan verder gaat blijft voorlopig afwachten. Er moet een keus gemaakt worden op basis van het plan van aanpak dat de inschrijver indient, maar er spelen nog allerlei andere selectievoorwaarden een rol. Uiteraard het bedrag waarvoor ingeschreven wordt, maar zeker ook kennis van natuurontwikkeling en langere ervaring met het beheer van vergelijkbare gebieden. Eind juli zou dan bekend moeten zijn op wie de keus is gevallen. Daarna volgt er nog een periode waarin een gedetailleerd beheerplan door de winnaar geschreven moet worden, dat dan ook weer de goedkeuring moet krijgen van beide gemeenten. Uiteindelijk moet het beheer per 1 januari 2016 overgedragen worden aan de nieuwe beheerder. De beide gemeenten moeten hierdoor zo veel mogelijk 'ontzorgd' worden. Met andere woorden, de beheerder moet het verder zelf maar uitzoeken, het wordt dus wel heel belangrijk op wie de keuze valt!

Eendragtspolder

Het gebied rond de roeibaan in de Eendragtspolder ontwikkelt zich tot een buitengewoon mooi en belangrijk natuurgebied. Bij de excursie van 16 mei j.l. onder leiding van Gary Bakker werd dat snel duidelijk. De polder heeft nog meer functies, een terrein in het midden van de polder naast de uitkijktoren wordt een evenemententerrein. Evenementen met een hoofdletter, festivals met vijftig à zestigduizend bezoekers zouden er terecht moeten kunnen met de bijpassende vervoersbewegingen en lawaai. De mensen in Zevenhuizen zijn er erg ongelukkig mee en wij niet minder. Want het levert een enorme verstoring op voor mens en dier. Op Hemelvaartsdag was er een voorproefje in de vorm van de jaarlijkse autocross. De aanwezigheid van nesten van veldleeuweriken en kleine plevier op het terrein zelf en van Kieviten en een paartje grutto's er direct naast, konden de cross niet tegenhouden. De Kieviten en grutto's keerden 's-avonds terug op hun nest, of dat op tijd was is de vraag, de andere nesten gingen in ieder geval verloren. Al met al heel onbevredigend en frustrerend. Binnen Rotta worden de krachten gebundeld, er komt een werkgroepje bestaande uit specialisten op het gebied van flora, fauna en ecologie en leden met beleids- en bestuurlijke ervaring om met name de natuurwaarden in de Eendragtspolder onder de aandacht van de politiek en andere belanghebbenden te brengen. Het laatste woord is er nog lang niet over gezegd.

Waterberging Eendragtspolder © Arend Hoogeveen

Het Landkaartje, daglengte en temperatuur bepalen de kleur

Cor Noorman

Dagvlinders vallen in het bijzonder op door hun kleurige uiterlijk. Meestal opvallend fel gekleurd, de een nog mooier dan de ander. En niet in de laatste plaats door een prachtig patroon van vlekken, stippen, lijnen of strepen op boven- en ondervleugels. Daarom is het niet verwonderlijk, dat vlinders zich mogen verheugen in een toenemende belangstelling en waardering bij het grote publiek. Verreweg de meeste dagvlinders tonen van generatie op generatie hetzelfde kleed. Het Landkaartje vormt hierop een opmerkelijke uitzondering; hij houdt wel van een verkleedpartijtje.

Herkenning

Mannetjes en vrouwtjes van het Landkaartje zijn in het veld nauwelijks van elkaar te onderscheiden. Uiterlijk zijn de verschillen zo klein, dat alleen ervaren inventariseerders het onderscheid in het veld kunnen maken. Wel zijn er aanzienlijke verschillen tussen de twee generaties of vormen die normaliter per jaar optreden. Zo is bij de voorjaarsvorm de bovenzijde van de vleugels oranjebruin met een zwart vlekkenpatroon en heeft alleen de voorvleugelpunt witte vlekjes. Daarentegen is bij de zomervorm de bovenzijde van de vleugels zwart met over het midden van de vleugels een opvallende witte, vlekvormige band en langs de achterrand lopen een tot twee dunne oranje- of rode lijntjes. De onderzijde van de vleugels vertoont in alle generaties een patroon van lijnen met witte, oranjebruine en bruine vlakken, dat wel doet denken aan een plattegrond. Hieraan heeft de soort zijn naam te danken. Zoals gezegd vliegt het Landkaartje gewoonlijk in twee generaties, maar in langdurige warme zomers treedt ook een derde generatie op. Deze vlinders vertonen in meer of mindere mate de kenmerken van zowel de voorjaars- als de zomervorm. Je zou ze kunnen beschouwen als een tussenvorm. Hoe ontstaan die verschillende vormen eigenlijk?

Zomervorm van het Landkaartje © Cor Noorman

Daglengte en temperatuur bepalen het uiterlijk

Het landkaartje overwintert als pop in overstaande ruigtes of in naburige lage struwelen. Gebleken is dat de kleur van de vlinder wordt bepaald door de daglengte en temperatuur tijdens het popstadium. De poppen die zo ongeveer eind april uitkomen, hebben een winterse periode met een korte daglengte, weinig licht en lage temperaturen gehad, waardoor de kleur van de eerste generatie vlinders (de voorjaarsvorm) oranjebruin met zwarte vlekken wordt. Ongeveer vanaf juli komen de poppen uit van de

Een bijzondere foto: Landkaartje bezig met het afzetten van de eitjes © Cor Noorman

tweede generatie, de zomervorm. Deze poppen hebben zich in juni kunnen ontwikkelen tijdens toenemende daglengte, veel (zon)licht en hogere temperaturen. Daardoor is hun kleur zwartwit. De nakomelingen van deze generatie gaan gewoonlijk vanaf half augustus als pop de winter in en komen in april als oranjebruine, zwart gevlekte vlinders tevoorschijn. En zo is de 'verkleedpartij' weer rond... of toch niet? Niet helemaal. De laatste jaren vliegt zelfs een derde generatie in september. De poppen van deze generatie zijn opgegroeid bij een korter wordende daglengte maar nog wel bij relatief hoge temperaturen. Hierdoor ontstaat een kleur die het midden houdt tussen de voorjaars- en zomervorm. Er lijkt de laatste jaren een trend ingezet met een (steeds) snellere ontwikkeling, die mogelijk verband houdt met de opwarming van het klimaat. In 2014 vloog de derde generatie zelfs al vanaf half augustus!

Voortplanting

Brandnetels worden door veel mensen niet gewaardeerd vanwege de brandharen die na aanraking van de onbedekte huid een irritante jeuk of soms zelfs blaren veroorzaken. Men beschouwt ze als 'onkruid' en worden vaak om die reden uit particuliere tuinen geweerd en in bermen in het buitengebied tot aan de grond afgegraaaid, dikwijls meerdere keren in het groeiseizoen. Hier zijn de rupsen van het Landkaartje helemaal niet van gecharmeerd, want zij zijn voor hun groeiproces geheel afhankelijk van brandnetels, om precies te zijn: de Grote brandnetel, dit is dus de waardplant. In Nederland kennen we ook de Kleine brandnetel, maar die laten ze links liggen. Overigens is de Grote brandnetel ook waardplant voor een aantal andere dagvlinders zoals o.a. de Daggauwoog, de Kleine vos en de Gehakkelde aurelia. De vrouwtjes zetten de eitjes bij voorkeur af op de jonge blaadjes van de brandnetel. Niet

zoals bij andere soorten dagvlinders solitair of in plakkaatjes, maar in rijtjes van tot twintig aan elkaar geplakte eitjes in de vorm van staafjes aan de onderzijde van het blad. Vorig jaar september kon ik dit proces in het Koornmolengat van nabij meemaken en fotograferen. Het Landkaartje was net begonnen het eerste eitje af te zetten. Van de eerste drie staafjes van elk zeven aan elkaar geplakte eitjes heb ik de tijdsduur bijgehouden. Dit was per staafje steeds twee minuten. Omdat de eitjes aan elkaar geplakt zijn, moet iedere rups het eitje aan de zijkant verlaten. Aanvankelijk houden de rupsen zich groepsgewijs op aan de onderzijde van het blad, maar wanneer ze volgroeid zijn, gaan ze ieder hun eigen weg. Ze verpoppen zich hangend aan de waardplant of in de vegetatie daarbij in de buurt.

De onderzijde van het Landkaartje, zie het landkaart-patroon © Cor Noorman

Voorkomen in ons werkgebied

Het Landkaartje is een algemene vlinder in ons werkgebied. Je kunt hem vanaf eind april tot ver in september overal op open plekken in bloemrijke ruigtevegetaties tegen komen, maar wel altijd in de buurt van bomen en struweel. De soort blijkt voor haar nectarbehoefte een sterke voorkeur te hebben voor schermbloemigen. In het voorjaar is dat Fluitenkruid en in de zomer vooral Gewone berenklauw. Het Landkaartje wordt dan ook vaak als nectarspecialist voor witte schermbloemigen gezien. Wanneer de genoemde schermbloemigen zijn uitgebloeid, schakelen de vlinders ogenschijnlijk makkelijk over op bloeiende planten en struiken die dan het meest voorhanden zijn. Akkerdistel, een in ons werkgebied wijdverspreid en veel voorkomende plant, is dan zonder meer favoriet, evenals de bloemen van Braam. In moerasachtige gebieden zoals het Koornmolengat, is Koninginnenkruid de belangrijkste nectarleverancier.

Najaarsvorm (3e generatie) van het Landkaartje © Cor Noorman

Bijzondere waarneming

Nectar is niet de enige voedselbron van het Landkaartje. Graag wil ik jullie deelgenoot maken van een waarneming die voor Nederlandse begrippen bijzonder is. Een vlinder-inventariseerder zag vorig jaar september in De Meinweg (Midden-Limburg) tijdens een monitoringroute (50 meter lang en 5 meter breed) in totaal 250 (!) Landkaartjes. De vlinders werden drinkend waargenomen langs een modderpoel, maar zaten ook op paardenpoep en reeënkeutels. Het is bekend dat in dierlijke uitwerpselen en modder bepaalde mineralen zitten die voor vlinders aantrekkelijk zijn. In het buitenland is het fenomeen van grote 'drinkgezelschappen' meer algemeen. Zelf heb ik vorig jaar zomer in het Nessebos (gemeente Zuidplas) een tweetal Landkaartjes regelmatig en langdurig 'drinkend' van een klont rottend gras waargenomen. Niet spectaculair, maar wel leuk om te zien!

Geraadpleegde literatuur

De Dagvlinders van Nederland – De Vlinderstichting 2006. Nederlandse Fauna, deel 7 Natuurberichten van 21 april, 28 augustus en 5 september 2014, De Vlinderstichting

Terugblik op 32 jaar Rotta - 1983 Excursie naar de Ankeveense Plassen

Rien van der Vorm kijkt terug op 32 jaar Rotta. Dit keer het verslag van Karin Thoms van een excursie naar de Ankeveense Plassen op 18 juni 1983.

Met zeven mannen en vrouwen vertrokken we, een uur vroeger dan gepland, om 5 uur naar de Ankeveense plassen. Precies om 6 uur waren we ter plekke. Rien had een plekje uitgekozen, waar hij jaren geleden ooit eens geweest was. Met al die bestemmingsplannen van tegenwoordig hielden we ons hart vast, maar gelukkig was het er nog. Een paar druppels regen vielen, maar daar had niemand last van, wel natte voeten en (te veel) muggen.

We zagen veel Zwarte Sterns, die vlak bij ons op jacht waren naar insecten. Eduard zag een paartje Goudvinken, dat net achter een grote populier verdween. We hoorden de Snor, maar zagen hem niet, maar zagen wel een Tafeleend met jongen. Rien vertelde dat ook de Havik hier zou broeden. Dat namen we maar voor kennisgeving aan, niet wetende wat ons nog te wachten stond. De wandeling ging verder over smalle paadjes omgeven door hoog riet, we waren Eduard steeds kwijt. De Koekoeken lieten zich door ons niet storen, we hoorden zelfs een paar keer het gehinnik van het vrouwtje. Ook de Groene- en de Grote Bonte Specht hebben we veel gehoord.

Daarna werd het pad breder en liepen we met een boog terug naar Ankeveen. Daar gebeurde het (.....spanning), ik dacht een Torenvalk te zien die al schroevend steeds hoger klom. Rien betwijfelde dit al snel en dacht aan een Sperwer. Maar toen de roofvogel in glijvlucht steeds lager kwam, begonnen we in de richting van een Havik te denken. Die twijfel werd helemaal weggenomen toen er een paar duiven het ongeluk hadden zijn pad te kruisen. Als een baksteen viel hij met half gesloten vleugels in een duikvlucht achter de duiven aan. Even werd het schouwspel door een paar hoge populieren aan onze ogen onttrokken. De duiven waren echter gekeerd en vlogen terug, net toen ze hoogte gingen maken sloeg de Havik er een van onder af. Wat een sensatie, dit was het absolute hoogtepunt van de wandeling.

Dat we diezelfde middag (op verboden terrein weliswaar) nogmaals een Havik te zien zouden krijgen, zij het niet zo spectaculair, kon niemand vermoeden, en toch was dat zo. Ook dit was een plekje uit Rien's verleden. Het stond er vol jong vee, maar Aad kon ze aardig de baas. Met de boer hadden we meer moeite, op zijn vraag wie de leider van dit padvindersclubje was, schoven wij natuurlijk als één man Rien naar voren. Daar Rien er echter zeer afschrikwekkend uitzag met het opgedroogde bloed van de doodgeslagen muggen nog op zijn gezicht, liep alles met een sisser af en wisten we heelhuids onze auto's weer te bereiken.

Na nog een fikse rondrit door het plassegebied bereikten we, nog net wakker, Moerkapelle, waar de thee zo gezet was. We hebben 57 soorten vogels waargenomen, maar als er niet zoveel hoge populieren waren geweest, hadden we er vast nog meer gezien.

Excursies

Voor meer verslagen van excursies in het afgelopen kwartaal zie de website www.rotta-natuur.nl in de rubriek Nieuws.

Vogelvraagje

Zo op het eerste oog hebben ze veel met elkaar gemeen, maar wat is nou eigenlijk het kapitale verschil tussen een Gierzwaluw en een schijtlijster?

Rotta-actief: uilenkasten bij Punt

Piet Mulder

Op 30 april hebben Rien en ik een torenvalkkast en een kerkuilenkast opgehangen bij Groen-aannemingsbedrijf Punt B.V. in Rotterdam Prins Alexanderpolder. Vorig jaar heeft deze firma gereedschap aan ons geleverd en les gegeven aan de vrijwilligers van Rotta-Natuur in het omgaan met bosmaaiers. Als dank daarvoor heeft Rotta deze kasten geschonken, die door de vrijwilligers van Rotta-actief zijn gemaakt en 'vanzelfsprekend' van topkwaliteit zijn. De torenvalkkast is gepopnageld aan de buitenwand van de loods en de kerkuilenkast is met speciaal daarvoor gemaakte beugels in de loods opgehangen, een dankbare klus.

Rien bezig met het ophangen van de torenvalkkast © Piet Mulder

SENIORWEB
Cursussen
2015

**Altijd al meer willen
doen met een computer
of tablet ?**

**Volg een cursus of workshop
Windows 10
Android Tablet
iPad Tablet**

Kijk voor meer informatie op:
www.bergschenhoek.seniorweb.nl

Aanmelden: seniorwebbergschenhoek@gmail.com

INTEGRALE ONKRUIDBESTRIJDING VOLGENS 'DE PUNT METHODE'

**DE JUISTE MACHINE OP
DE JUISTE PLEK EN COMBINEER!**

GEEN GIF MEER NODIG!

RED-GREEN®

- CO² neutraal
- Geen fossiele brandstof meer zoals LPG
- Gebruikt biomassa om mee te 'branden'
- Voor grootschalig werk

KANT BRAND STEKER®

- 5x per jaar strak gestoken grasrand
- Geen afvalkosten
- Lagere veegkosten
- Reinigende werking

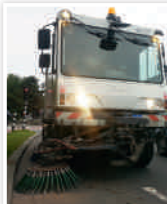
BLUE-GREEN®

- CO² neutraal
- Elektrisch rijden
- Geen fossiele brandstof meer zoals diesel, maar biomassa
- Heet water 98°C
- Geen overlast, herrie en/of stof
- Eenvoudige techniek
- Voor kleinschalig werk

MACHINAAL VEGEN

- Dulevo 5000 D
- Euro 5 met Adblue
- Super fijnstoffilters
- Heel zuinig met waterverbruik
- Razend snel

- 'DE PUNT METHODE' IS GOEDKOPER DAN SPIJTEN ALS JE ALLES EERLIJK MEETELT!
- GOED TOEPASBAAR MET INZET SW-MEDEWERKERS EN MENSEN MET EEN AFSTAND TOT DE ARBEIDSMARKT (SROI).
- GEEN RESISTENTE SOORTEN EN NIET WEERSGEVOELIG.

Natuurmonumenten zoekt vrijwilligers voor nieuwe natuur in Lansingerland

Maurice Kruk

Natuurmonumenten nodigt inwoners van Rotterdam en Lansingerland, en in het bijzonder leden van Rotta, uit om mee te doen met het beheer van het natuur- en recreatiegebied Vlinderstrik (Schiebroekse Polder en Zuidpolder).

Recreëren

Ook voor inwoners in de stedelijke omgeving is het prettig om te kunnen genieten van de natuur vlakbij huis. Natuurmonumenten werkt daarom samen met de gemeenten Rotterdam en Lansingerland en enkele boeren aan meer ruimte voor natuur en recreatie in de polders aan de noordrand van Rotterdam. Hierdoor worden de laatste stukjes groen in dit gebied beschermd en hebben inwoners straks samen met (klein)kinderen, familie en buurtgenoten een mooie plek om te recreëren en tot rust te komen.

Bloementuin © Rob Doolaard

Vrijwilligers

Vorig jaar heeft Natuurmonumenten de gemeentelijke gronden in polder Schieveen in beheer gekregen. Met ingang van dit jaar mag Natuurmonumenten ook de Schiebroekse Polder en Zuidpolder gaan beheren. In de tweede helft van 2015 gaan de gemeenten deze polders herinrichten voor natuur en recreatie. Ook gaat de aanleg verder van het Polderpad, het fietspad door de polder van de Rotte naar de Schie. Daarnaast komen er natuurvriendelijke oevers en treft men maatregelen voor een meer natuurlijk waterbeheer.

Dit voorjaar maken de gemeenten en Natuurmonumenten al een begin met het verfraaien van de entree van het groengebied, nabij metrostation Rodenrijs. De karakteristieke houten melkschuur die hier in een weiland staat, wordt in oude luister hersteld. De schuur zal gaan fungeren als vrijwilligers- en educatieruimte en bescheiden infopunt. Rondom de melkschuur komt een tuin vol wilde bloemen. In het najaar zullen ook bomen en struiken worden geplant. De werkzaamheden aan de melkschuur starten in april.

Natuurmonumenten werkt samen met boeren om de graslanden in het gebied te onderhouden, maar ook vrijwilligers zijn nodig om het landschap te onderhouden en toegankelijk te maken. Vandaar dat de vereniging een nieuwe groep vrijwilligers opstart. We willen daarbij graag samenwerken met Rotta, waar al veel mensen actief en betrokken zijn bij de natuur van Rotterdam en omgeving. We

zoeken onder andere mensen die graag de handen uit de mouwen steken en in de buitenlucht zijn. Een van de eerste klussen is het onderhouden van de wilde-bloementuin met o.a. natuurvriendelijke oevers en beplantingen. Ook zoeken we vrijwilligers die het infopunt melkschuur willen bemensen. Vrijwilligers zullen hiervan dan mensen de weg wijzen door het gebied of schoolklassen ontvangen voor leuke activiteiten van OERRR. Later dit jaar hopen we ook met een vrijwilligersgroep aan de slag te kunnen gaan met het beheer op landgoed De Tempel.

Mensen met interesse in één van de vrijwilligersvacatures in dit gebied kunnen contact opnemen met boswachter Maurice Kruk via M.Kruk@Natuurmonumenten.nl telefoon: 06-30469652. Op de website www.natuurmonumenten.nl/vrijwilligerswerk staan de actuele vacatures.

KORTINGSVOUCHER

Voor speelnatuur op Tiengemeten

Exclusief voor leden van Natuur- en Vogelwacht Rotta

Meer dan 4,5 hectare bomen, beekjes, bloemen, blubber en beesten. Speelnatuur Tiengemeten is een ruig dagje uit voor het hele gezin. Ontdek het zelf: hoe ben jij in het wild? Voor de kleintjes is er een veilig Ukkie-eiland, vlakbij het terras met voor (groot-)ouders koffie en thee.

Entree € 3,00 i.p.v. € 5,00 (voor kinderen)

Kijk voor meer info op: <https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebied/tiengemeten/speelnatuur>
Dit voucher is geldig in de maanden juni, juli en augustus 2015

Rotta Rangers - Beleef de lente

Gert Jansen

Tijdens de introductie in het Trefpunt vroeg één van onze Rangers wat we nu eigenlijk gaan doen met 'Beleef de lente'. Achteraf had ze toch wel heel veel voorbeelden van de lente gezien en gehoord. Het was zaterdag 18 april 2015 een zonnige dag met mooie wolkenformaties. De wind was vrij fris en de temperatuur rond de 10°C, dat gaf niet zoveel kans op fladderende vlinders. Toch hebben we enkele Klein koolwitjes boven het gele Raapzaad gezien en ook een Daggauwoog.

Je zou kunnen zeggen, dat de natuur in het voorjaar 'ingekleurd' wordt. Groen is dan de meest voorkomende kleur. Een bruine waas zie je bijvoorbeeld bij de Populieren en de Kersenboom bloeit prachtig wit. Vele wilde planten laten hun fleurige kopjes zien. Geel valt zeker tijdens onze ontdekkingstocht behoorlijk op. Voor onze Lente-Rangers hebben we een zoekopdracht gemaakt met 9 veel voorkomende wilde planten. De meeste kinderen gingen er enthousiast mee aan de slag. Verschillende Rangers maakten er een fleurig veldboekje van. 'Plukken in de natuur mag, als er veel planten van dezelfde soort staan'. Dit is ook voor ons een stelregel.

Onderweg kregen we gratis een duikshow van het Visdiefje. Ook waren we getuige van een luchtduel tussen een Buizerd en 2 Zwarte Kraaien. 'Terug van weggeweest' zong de Zwartkop uit volle borst en ook de Tjiftjaf riep zijn eigen naam. Op deze zaterdag hebben we geen jonkies gezien, wel een nest van een paartje Meerkoeten. Zij doen niet zo aan verstoppertje spelen. Er dobberden diverse mannetjes van de Wilde Eend. (2 dagen later zag ik elders een vrouwtje met 8 pijltjes – jonge eendjes). Futen zien we onderweg best vaak. De Fuut met de grootste en mooiste kraag is het mannetje. Altijd weer een leuk spelletje wie een Fuut het eerste ziet na een onder-water-visvangst-actie. Een paar levels hoger is het ontdekken van de verstoppertje van de Haas. Typisch dezelfde hommelse soort zagen we regelmatig vliegen. De Witte dovenetel stond regelmatig op het menu. Waarschijnlijk was

Een Dagpauwoog is ondanks de kou toch al te zien. © Jan Kees Hoek
het de Weidehommel en beslist – nog – niet de bekende Aardhommel.

De Els, die we wat beter hebben bekeken, had al kleine, verse blaadjes. De oude propjes hingen er nog aan. Overal zag je een klein, blauwzwart kevertje met een mooie glans (fluorescerend) nl. het Elzenhaantje. Die malse blaadjes stonden op hun menu. De Els overleeft dat wel hoor. Ellen had een veldmicroscop bij zich. Sommige kinderen hebben daar van genoten.

Vandaag was er ook een plantenruilbeurs onder regie van Ina. Een aantal Rangers heeft een plantje mee naar huis genomen. Vooral de Aardbeien-stekjes waren in trek. Alle kinderen kregen een mini-Paardenkastanje-boompje mee naar huis. Veel oude kastanjes waren in onze voortuin ontkiemd. Ook mochten ze tien Zonnebloempitten meenemen om thuis in de grond te stoppen. En tot slot bedanken we de catering voor de goede zorgen.

In en om het Trefpunt

Op 5 maart werd met een hapje en een drankje stil gestaan bij het 5-jarig bestaan van het Trefpunt Rotta. Bij die gelegenheid heeft de werkgroep Trefpunt Beheer het boek *Nederlandsche Vogelen (1770-1829)* van C. Nozeman en C. Sepp aan het bestuur van Rotta aangeboden. Dit boek omvat een overzicht van nagenoeg alle inheemse volgels in woord en beeld. De originele platen zijn met de hand ingekleurd, een prachtige aanwinst in de collectie van onze vereniging. Keramiste Marion Braakman bood de vereniging een vogeldrinkbak aan, deze krijgt een mooi plaatsje in de tuin bij het nieuwe tuinhuis.

© Ad Somers

Op zaterdag 11 april hebben we het 33-jarig bestaan van de vereniging gevierd. Tevens werden daarbij Aria van Ballegoie en Rien van der Vorm in het zonnetje gezet als dank voor hun bestuurlijke activiteiten. Marijke den Oudendammer had mooie en

warme woorden voor Aria en Ad Somers had het op een ludieke manier 'aan de stok' met Rien. Beiden werden verrast met een bijzonder exemplaar van het door Jaap van Leeuwen ontworpen verenigingslogo. Betsy van Meijgaarden had er voor Aria een mooi halsieraad van gemaakt en Rien kreeg een exemplaar van de gestileerde zwaan op een standaardje aangereikt. Verrast waren zij dat ze, evenals Aad Deurloo en Joop van Ardenne (mannen van het eerste uur), hun schoenafdrukken in beton moesten vereeuwigen. Deze beeldafdrukken krijgen een mooi plekje in de tuin van het Trefpunt. We kunnen terugkijken op een gezellige middag met vele oudgedienden en eindigde nogal stormachtig, de partytent is onverhoopt nog van haar 'windvangers' ontdaan.

Het door Betsy van Meijgaarden gemaakte sieraad © Ad Somers

Rien zet z'n schoen in het beton © Ad Somers

Aria zet haar schoen in het beton © Ad Somers

Aria en Rien aan het woord

Arend Hoogeveen

Het aftreden van Aria van Ballegoie en Rien van der Vorm als secretaris respectievelijk voorzitter van Natuur- en Vogelwacht Rotta was een gedenkwaardig moment in de historie van de vereniging. Zowel op de Algemene Ledenvergadering op 24 maart als op het Rotta Jubileumfeest op 11 april zijn mooie woorden tot hen gesproken en zijn hun - terecht verdiende - voetsporen 'in beton gegoten'. Nu is de beurt aan hen om niet alleen hun gedachten te laten gaan over de afgelopen decennia, maar ook wat hen verder nog bezighoudt en op welk gebied Rotta zich nog verder kan ontplooiën. 'Moet dat echt... nou vooruit, voor één keer dan' reageerden beiden met enige schroom op het verzoek van Aves Visum voor een interview, samen met hun partners.

Wat vonden jullie van het afscheid op het Jubileumfeest op 11 april?

Aria: Hoewel ik het vooraf niet echt nodig vond, heb ik er heel erg van genoten. De mooie woorden van Marijke en het prachtige sieraad - de gestileerde zwaan van ons logo - waren hartverwarmend, ik was er emotioneel door geroerd. Ook de voetstappen in het beton vond ik heel origineel, toch wel apart om zo vereeuwigd te worden.

Rien: Het hoort erbij, maar voor mij persoonlijk hoeft dat allemaal niet zo. Ik ben niet de persoon die graag in de spotlights staat of waarom het allemaal draait, ik doe liever mijn ding op de achtergrond. Maar al met al vond ik het heel leuk en gezellig en je spreekt weer wat oude bekenden. Het zetten van mijn voetstappen in het beton kwam voor mij heel onverwacht en vond dat heel grappig. En nu gaan we weer verder!

Hoe ziet het dagelijkse leven van jullie eruit?

Aria: Ik ben al jaren gelukkig getrouwd met mijn Jan, we hebben een zoon en een dochter en we zijn al drie keer opa en oma. Ik ben een ontzettend familiemens en we genieten daar met volle teugen van, ik ben dan ook al 7 jaar een dag in de week oppas-oma. Daarnaast werk ik 3 dagen als verpleegkundige. Met deze achtergrond verzorg ik al 25 jaar dementerende ouderen: het verzorgen van mensen in de moeilijkste fase van hun leven is mijn grootste uitdaging.

Rien: Toen ik Joke ontmoette werd ik, na mijn aangeboren passie voor de natuur, voor de tweede keer verliefd. We zijn al heel lang samen en ze kent mij van haver tot gort. En ik moet zeggen dat dit meestal erg handig is, maar soms komt het je ook niet helemaal uit. Nadat ik was gestopt met mijn werk als timmerman, breng ik veel tijd door in de natuur en ben vaak met en voor Rotta aan de slag: er gaat geen uur voorbij dat ik niet aan Rotta denk. Maar elke maandag 'mag' ik meewerken in de moestuin (echt haar ding) van Joke, ik doe dat overigens met veel plezier. Ik kook vaak, het liefst uit de losse pols met wat in de koelkast voorhanden is.' Joke vult aan dat gebakken aardappelen wel z'n specialiteit is, gekookte aardappelen staan nooit op het menu. 'We hebben een zoon, die dezelfde liefde voor de natuur heeft als ik.

Waar komt die passie voor de natuur en natuurlijk ook voor Rotta vandaan?

Aria: Het was door een excursie 'Vogelgeluiden herkennen in het donker' tijdens een voorjaarsvakantie in Drenthe, dat ik gefascineerd raakte voor vogelherkenning: in het pikkedonker, in het bos, weten welke vogel daar zingt. Hierna ben ik me gaan oriënteren

Rien en Joke, naast een schilderij van Elwin van der Kolk (oud Rottalid)
© Arend Hoogeveen

en kwam ik bij Rotta terecht en heb daar in 1979 de cursus Vogelherkenning gevolgd. Toen ik begon wist ik het verschil niet tussen een Spreeuw en een Merel, terwijl het Nessebos - een uniek stukje natuur - bij ons om de hoek ligt. Ik heb nooit gedacht dat ik alles wel wist om onze gevleugelde vrienden te kunnen tellen. Maar dat vind ik niet erg, ik leer steeds weer bij. Ik heb gemerkt, dat hoe meer je leert, je er ook achter komt weinig je eigenlijk weet van de natuur en de samenhang daarin. Ik wil wel altijd alles weten, dus ging ik steeds vaker - volgens Jan zowat elke dag - met de hond, de verrekijker en mijn notitieboekje op pad (Marijke had het in haar speech met 'die vrouw met dat hoedje' echt mis. Ik draag, behalve in de plensregen en in hitte geen hoofddekse! De vrouw met haar onafscheidelijke hoedje is Ellen Beckman). Vooral in het Nessebos, maar ook in andere natuurgebieden en natuurlijk met de Rotta-excursies in het veld of de polder, ben ik in mijn element. Het is altijd leuk en je krijgt gewoon een kick als je een Kievit, Koekoek of welke andere vogel dan ook in het vizier krijgt of 'hifi' in de vrije natuur hoort. Mijn passie zit vooral in het tellen van vogels, ik beleef een ongelofelijke voldoening aan het gevoel mijn steentje te hebben bijgedragen aan het (landelijke) belang van een goede en diverse vogelstand in Nederland. Daarnaast word ik steeds meer geboeid door vlinders, ook daar doe ik tellingen voor. Ik kan bijvoorbeeld ontzettend genieten van de vlinderroute in de Nessepolder. Rotta Natuur heeft daar in de bosjes landschapsonderhoud verricht met het doel de biodiversiteit te verhogen, daar ben ik erg blij mee. Nu heeft iemand het onzalige plan opgevat om in 'mijn' Nessebos een geitenboerderij te willen beginnen, ik moet er niet aan denken dat die er komt. Jarenlang is het natuurbeheer gericht op verschraling van het gebied, zodat er meer biodiversiteit ontstaat ten behoeve van de vogels, vlinders en andere soorten. En dat zou met de komst van zo'n boerderij weer teniet gedaan kunnen worden, dat zou toch eeuwig zonde zijn! Ik noteer nauwgezet al mijn waarnemingen en stuur deze op naar de Webiste www.waarneming.nl. De resultaten van mijn vogel- en vlindertellingen stuur ik naar Sovon Vogelonderzoek Nederland respectievelijk De Vlinderstichting.

Rien: Van kleins af heb ik iets met natuur en vogels gehad, ik ging al heel vroeg de polder in en kon uren voor een voliëre staan kijken. Ik dacht echt dat het een afwijking was. Op wat latere leeftijd zocht ik een vogelvereniging om mij bij aan te sluiten. Ik ontdekte dat de KNNV (Vereniging voor Veldbiologie) niet mijn club was en ook bij andere verenigingen voelde ik mij niet echt

thuis. Tot 1978, ik las in de krant dat twee vogelbeschermers een beijzelde Sperwer hadden gered van een wisse dood. Die twee vogelbeschermers, zo bleek uit de krant, waren Cor Noorman en Joop van Ardenne. Ik dacht meteen, dat zijn mannen naar mijn hart en heb contact met hen gezocht. Mijn eerste vogelexcursie met Rotta was naar Voornes Duin op het Zuid-Hollandse eiland Voorne. Voor mij een ongelofelijke ervaring met mensen die hetzelfde over natuur dachten dan ik. En nog steeds sta ik regelmatig heel vroeg op en trek ik de polder of het veld in. Ik ben steeds weer onder de indruk om bij het krieken van de dag de natuur te zien ontwaken: je beleef de onbekommerde loomheid in een oase van rust en stilte zoals die alleen op dat moment kunnen zijn. De keerzijde van die vroege escapades is dat thuis de rust dan nog wel eens is verstoord, aangezien de slaap- en wektijden van Joke en mij dan niet helemaal synchroon lopen, och . . .!

Wat was jullie drive voor het bestuurswerk en waar zijn jullie het meest trots op?

Aria: Als ik iets doe, wil ik het altijd goed doen en daarnaast mag ik graag regelen. Met de functie van secretaris kon ik die eigenschappen goed inzetten en ik zat meteen in het hart van deze hartstikke leuke vereniging. Toen ik in 1998 'in functie trad' gebeurde alles wat geregeld en besloten werd in het bestuur. De vergaderingen ter voorbereiding van de verbouwing, inrichting en in gebruikneming van het Trefpunt hebben mij veel voldoening en inspiratie gegeven. Vooral het gevoel dat we het met z'n allen hebben gefikst en dat de mensen zich er thuis voelen vervullen mij met voldoening: letterlijk een trefpunt in de meest positieve betekenis van het woord. We zijn een vereniging met een brede diversiteit. Iedereen is om zijn of haar eigen reden lid geworden van Rotta, heeft een eigen specifieke of brede interesse en levert op z'n of haar eigen wijze een bijdrage. En wat ik daarbij zo bijzonder vind, dat iedereen dat ook accepteert en respecteert van elkaar, er is echt plek voor iedereen. De donderdagen zijn inmiddels echte 'Rotta-dagen'. Ik merk steeds vaker dat niet alles wat er in de vereniging gebeurt nog in het bestuur langskomt, maar dat het een en ander op de donderdagen over de (stam)tafel is gegaan. Omdat ik op die dagen altijd werk en om die reden dan nooit in het Trefpunt ben, word ik - die graag alles wil weten en wat over wil zeggen - daar wel eens wat onrustig van. Trots ben ik op mijn natuuractiviteiten in het veld, het vogel- en vlindertelwerk in het kader van kennis en onderzoek is echt mijn ding. Beslissingen over ruimtelijke ontwikkelingen dienen mede gebaseerd te zijn op de aanwezige natuurwaarden en dus ook op compenserende maatregelen voor de natuur. Ik vind het leuk een bijdrage te leveren aan de kennis van die natuurwaarden door mijn gestructureerde tellingen en losse waarnemingen.

Rien: Een vereniging heeft nou eenmaal een bestuur nodig en iemand moet het doen. Vanuit mijn enorme gevoel voor verantwoordelijkheid en als timmerman al jaren gewend 'de hamer' te hanteren, heb ik die rol destijds op mij genomen 'voor een korte periode'. Maar ja, je weet hoe dat gaat, als je er eenmaal zit dan staat niemand spontaan op om het stokje van je over te nemen. En toen 7 jaar geleden het Trefpunt in beeld kwam gaf me dat zo'n boost, dat het niet eens in me opkwam om de (voorzitters) hamer over te dragen. Ik wil hier aan wel toevoegen dat je niet de rol van Aria als secretaris moet onderschatten, haar kennis en details van de zaken die speelden en de zorgvuldigheid daarbij waren voor mij van onschatbare waarde. Over de jaren heen ben ik toch wel het meest trots op ons verenigingsgebouw Trefpunt. Van het begin af aan voelde ik dat Rotta een eigen honk moest hebben, ik vraag mij wel eens af als we het Trefpunt niet hadden gekregen, of Rotta dan nog wel zou hebben bestaan! Vanaf de

Aria en Jan © Arend Hoogeveen

opening in 2010 zie je nog steeds een groeiend ledenbestand, nu zo rond de 700 leden. En naast deze kwantiteit valt ook de expertise en deskundigheid over natuurbescherming en -beheer steeds meer op bij de buitenwacht. In toenemende mate wordt Rotta als partner gewaardeerd en gerespecteerd door de provinciale en gemeentelijke overheden, water- en recreatieschappen en door bedrijven die werken 'in het groen'. Dat we dat met z'n allen bereikt hebben, moeten we koesteren en vooral trots op zijn, ik in ieder geval wel. Vooral de donderdagen zijn heilig voor mij, de ontspannen sfeer en het gevoel deel uit te maken van een groep mensen met een zelfde inslag, maken elke keer weer een diepe indruk op mij. Ik hoop daar nog lang mijn steentje aan bij te mogen dragen.

Aria: Ik wil hier graag aan toevoegen dat ik veel heb geleerd van Rien, vooral van zijn stijl van werken. Zijn manier van plannen, organiseren en de logische samenhang in kaart brengen spraken mij altijd enorm aan. Nooit de zaken op de spits drijven en toch op het resultaat gericht blijven, heeft mij en vooral Rotta veel goed gedaan. En zo is hij ook in het veld, daar heb ik zelfs van hem geleerd dat je ook van de regen kunt houden! Zijn uitspraak *als voorzitter moet je af en toe wel wat zeggen, maar het hoeft niet altijd* typeert hem. Maar in het veld - zijn kennis is ongeëvenaard - heeft hij altijd het hoogste woord en dat is maar goed ook.

Waar zijn jullie het meest van onder de indruk in de natuur?

Aria: Zoals gezegd heb ik één dag in de week een oma-dag, ik ga dan vaak met mijn kleinzoon Oscar fietsen, hij voorop in het kinderzitje. Zo fietsten we in het vroege voorjaar op een mooie dag door het Ommoordse Veld en opeens . . . pioeoeuw, scheerde er zomaar een IJsvogel voor onze fiets langs. De adrenaline gierde door mijn lichaam en kleine Oscar heeft het nu nog steeds over die mooie blauwe vogel. En een andere keer zag ik in het Nessebos een Ransuil vliegen, weer zo'n moment waar ik kippenvel van kreeg. Het meest bijzondere vind ik bij dit soort waarnemingen dat ze - geheel onverwachts - in ons eigen werkgebied van Rotta plaatsvinden, je hoeft echt niet ver te gaan om de natuur te beleven en vooral te voelen. En als Jan en ik samen op pad zijn in de natuur dan ben ik altijd weer verbaasd. Jan hoort vaak als eerste een vogelgeluid dat je er eigenlijk niet zou verwachten, hij heeft daar echt een oor voor.

Rien: Ik heb niets met hele bijzondere waarnemingen, waarbij half vogelend Nederland met enorme kijkers in optocht achter een of andere exoot aan draaft. Ik kan ontzettend genieten van de vogels en andere soorten in de dagelijkse natuur om ons heen. Als ik na een vroege ochtendwandeling thuiskom en - zittend in de stoel met uitzicht op mijn tuin waar de familie Huismus tsjilpt en pikkelt - daar nog eens even over mijmer, ja dan kan ik intens genieten van mijn eigen gedachten. Dan valt heel de wereld om mij heen even weg. Daarnaast ben ik in de oogsttijd druk met het plukken

van vooral in het wild groeiend fruit, zoals kersen, kruisbessen, appels, peren, noem maar op. Ik maak daar jams, sauzen en sappen van, de kelder staat er vol mee. Het kost wel even wat tijd en inspanning, maar het resultaat is niet te versmaden. Wij genieten er, naast de groenten uit Joke's moestuin, dan ook het hele jaar nog van, alles is hartstikke lekker (dat kan ik beamen, red).

In de kelder van Rien © Arend Hoogeveen

Waar staat Rotta in jullie beleving over 5 jaar?

Beiden: In onze beleving gaat het heel goed met Rotta, er is veel dynamiek en energie en er zijn genoeg nieuwe ideeën en initiatieven. De verschillende werkgroepen floreren als nooit te voren. Relatief jong nog is de Werkgroep Onderzoek en verkeert ons inziens nog in een pioniersfase. Het groepje dat zich hiermee bezighoudt is ontzettend enthousiast en heeft een gigantische deskundigheid en expertise. In onze ogen is het belangrijk dat Rotta dit verder uitbouwt en structureert met onderzoeksprogramma's waarbij een stuurgroep een gidsende rol heeft. Zo kunnen we, nog meer dan nu het geval is, van ons doen laten spreken bij de verschillende bestuurders en partners in ons werkgebied en daarbuiten. Daarnaast moeten we zorgen dat de oudere jeugd (50+) instroomt in de actieve werkgroepen, zodat de continuïteit van onze activiteiten geborgd blijft. En tot slot, wij hopen beide nog jarenlang actief te zijn in 'onze' Rotta-familie.

Elke dag in de natuur is een uitje.
Met Rotta = dubbel leuk!

Natuurexcursies brengen je eens ergens anders, met andere planten, vogels, libellen etc.
Leuke en leerzaam

Groen aan de overkant: de Zuidplas- en aangrenzende polders

Arend Hoogeveen

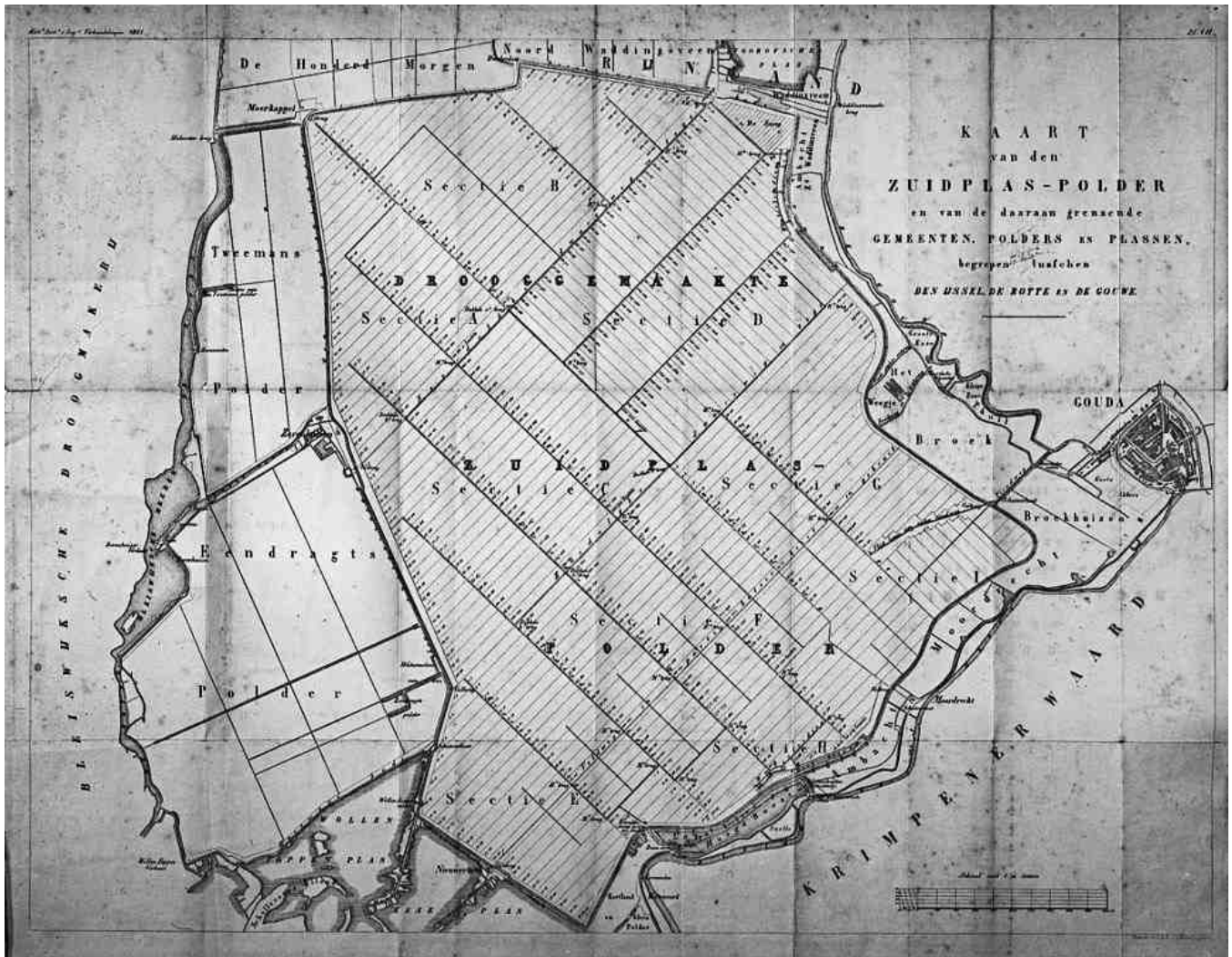
In dit blad wordt vaak geschreven vanuit het perspectief van de westkant van de Rotte, waar het Trefpunt staat. Aan de 'overkant van de Rotte' ligt de diepste polder van Nederland: de Zuidplaspolder, ver beneden de gemiddelde waterspiegel van de Noordzee: het Normaal Amsterdams Peil (NAP). Het is dus niet vanzelfsprekend dat we onze voeten (en natuurlijk ook de rest) droog kunnen houden. Nog maar 175 jaar geleden is de Zuidplas drooggemalen, een goed moment om hier even bij stil te staan en in vogelvlucht weer te geven op welke wijze het mogelijk is om in dit unieke poldergebied te kunnen (blijven) wonen, werken, recreëren en, niet in de laatste plaats, de natuur te beleven.

In de Middeleeuwen was de Zuidplaspolder, globaal het gebied tussen de Hollandse IJssel, de Rotte en de Gouwe, een gebied met moerassen en bossen, dat door de hoge grondwaterstand in de loop der eeuwen sterk was verveend. Vanaf het eind van de 15e eeuw werd het veen afgestoken, aanvankelijk boven de waterspiegel maar al snel ook uitgebaggerd tot meters eronder. Na droging werd het veen - turf - als brandstof gebruikt. Zo ontstonden ten westen van Gouda en Waddinxveen, van Moerkapelle in het noorden en tot aan Nieuwerkerk aan den IJssel in het zuiden enorme diepe veenplassen met een oppervlakte van ongeveer 4200 hectare. Een landschap dat nu nog bij de Reeuwijkse Plassen is te zien, samen aangeduid als de Zuidplas. De plassen werden gescheiden door hoger gelegen weggetjes waaraan de bewoonde gebieden lagen. Deze gebieden bleven gespaard en liggen dan ook als een soort veeneiland hoger dan de omgeving.

Al ver vóór de drooglegging werden in het gebied sloten gegraven en sluizen en windwatermolens gebouwd, echter meermalen bleek dat het diepe water moeilijk in toom te houden was. Begin 19e eeuw was de situatie enkele keren door deze 'verderfelijke binnensee' zo kritiek, dat Koning Willem I in 1816 besloot tot de drooglegging ervan. De aan de Zuidplas grenzende Tweemans- en Eendrachtspolder, de polder De Honderd Morgen, de Oostpolder, de Hoogdorpse polder en de Polder Esse, Gansdorp en Blaardorp waren al eerder drooggelegd.

Waterbouwkundig ingenieur Jan Anne Beijerinck heeft het plan tot drooglegging van de Zuidplas ontworpen en ook onder zijn leiding is de feitelijke drooglegging uitgevoerd. Het eerste werk - vanaf 1828 - was het aanleggen van de Ringvaart en de Snelle Sluis in Moordrecht. Tussen 1836 en 1839 is de Zuidplas door een dertigtal windgedreven poldermolens en, ter ondersteuning, door twee stoomgemalen drooggemalen. Sindsdien is de Zuidplaspolder de eerste door de staat gefinancierde polder in Nederland. Op basis van een lijn tussen de kerktorens van Moordrecht en Moerkapelle (huidige Middelweg en Bredeweg), werd in de drooggelegde Zuidplaspolder een raster ontworpen met daarin 'blokken' van ongeveer 800 x 800 meter. De sloten eromheen werden 'tochten' genoemd. Deze tochten vormen de basis voor de waterhuishouding in de polder. Tot op de dag van vandaag is dit patroon zichtbaar in het landschap.

Direct na de drooglegging kon de polder met de dertig poldermolens en de twee stoomgemalen droog gehouden worden, maar voor de landbouw was het ook belangrijk om het water op peil te

Droogleggingsplan door J.A. Beijerinck. Uitgegeven door het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, 1815. Bron: Nationaal Archief

houden. De oude stoomgemalen voldeden onvoldoende. In de laatste twee decennia van de negentiende eeuw werden twee nieuwe gemalen met centrifugaalpomp gebouwd: de 'Van Gennep' aan de Kortenoord tussen Nieuwerkerk en Moordrecht en de 'Van der Breggen' onder Waddinxveen. Het Van Gennep gemaal is nog in het landschap herkenbaar en is nu als woonhuis in gebruik. Helaas zijn de molens in de loop der jaren afgebroken, één molenstomp staat nog aan de Westringdijk in Moordrecht.

Laagste punt van Nederland

Na de drooglegging lag het waterpeil in de Zuidplaspolder rond de AP -5,60 meter, in 1920 was het waterpeil reeds gezakt tot zo'n NAP -5,97 meter. In de loop der jaren is de bodem van de Zuidplaspolder door inklinking steeds verder gedaald. In 1995 is de hoogte van het laagste punt van Nederland opnieuw gemeten: NAP -6,74 meter, een weiland in de Zuidplaspolder bij de Parallelweg Zuid/3e Tocht in Nieuwerkerk aan den IJssel. In 2005 is door de nog steeds voortdurende inklinking een correctie van 2 centimeter doorgevoerd en ligt het laagste punt van Nederland en van de Europese Unie (op een gedeelde eerste plaats met de Lammefjord in Denemarken) nu op een hoogte van 6,76 meter beneden het NAP. Het laagste waterpeil van de Zuidplaspolder ligt bij Waddinxveen op NAP -7,10 meter.

Waterbeheer

In de Zuidplaspolder zijn bijna 100 verschillende waterpeilen (let maar eens op de vele schouwepeilen). De tochten en sloten zorgen er nu nog steeds voor dat, met behulp van de ontelbare overlopen

en (afsluitbare) duikers, het water in het poldergebied - op basis van wettelijk vastgelegde Peilbesluiten - op de gewenste niveaus blijft. Deze wateren zijn nodig om het overtollige water tijdelijk te kunnen bergen en naar de gemalen te geleiden.

Een reeks van gemalen zorgt ervoor dat het water op het juiste peil blijft en op de plaats is waar het hoort. Het overtollige water moet wel tot 9 meter worden opgepompt naar de boezemwateren (Rotte, Ringvaart en Gouwekanaal) of direct naar de Hollandse IJssel. Door het hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard (hnsk) worden in de Zuidplas- en omliggende polders tal van onder- en poldergemalen bediend, ieder met een eigen verzorgingsgebied. Bijzonder is het Abraham Kroes gemaal aan de IJsseldijk halverwege Nieuwerkerk en Moordrecht. Sinds 1971 pompt dit gemaal het water zowel rechtstreeks uit de 3e tocht in de Zuidplaspolder als vanuit de Ringvaart naar de Hollandse IJssel, een zeldzame combinatie. De grotere boezemgemalen zijn herkenbaar in het landschap en hebben veelal een naam, zoals bijvoorbeeld gemaal De Wilde Veenen bij Moerkapelle en gemaal ir. J.M. Leemhuis-Stout bij Oud-Verlaat. Wil je meer weten over de verschillende verzorgingsgebieden (of wellicht over het gebied waar je woont) en maalcapaciteiten van de gemalen, kijk dan op de website www.hnsk.nl/gemalenboek.

De Ringvaart is een belangrijke boezem om het water in de Zuidplaspolder in toom te houden, de poldergemalen lozen het water op deze vaart. De door veendijken omsloten Ringvaart is karakteristiek en niet weg te denken in het polderlandschap.

Schematisch overzicht laagste punt van Nederland © Arend Hoogeveen

De naam suggereert dat de Ringvaart strikt genomen de polder geheel omsluit, echter tussen Waddinxveen en Moerkapelle is de vaart niet doorgetrokken.

Vissen gaan in het voorjaar van het buitenwater (Hollandse IJssel) naar de relatief warmere sloten en tochten in de polders om zich daar voort te planten. In het najaar is er een trek vanuit de polder weer terug naar de IJssel. Om deze natuurlijke (hoofd)trek mogelijk te maken, is bij het Abraham Kroes gemaal een vistrap aangelegd: een combinatie van een gesloten hevelvistrap en een open gedeelte met rustplaatsen. In totaal heeft deze vistrap een lengte van circa 70 meter. De trap wordt met een vacuümpomp gevolgd met water, waardoor het water langzaam door de buis van de Ringvaart naar de Zuidplaspolder stroomt. De vissen kunnen op deze manier van beide kanten door de hevelvistrap zwemmen. Door in de vismigratieperiodes elke nacht 3 extra loze schuttingen (zonder dat er een schip doorgaat) uit te voeren met de sluis tussen de Ringvaart en de Hollandse IJssel, kunnen de vissen van de IJssel naar de Ringvaart zwemmen en andersom.

De Rotte is het hoge boezemwater om het overtollige water uit de polders aan weerszijden van deze veenrivier op te vangen en af te voeren. Vroeger - vóór de veenwinning - lag de Rotte lager dan het omliggende veen en kon het water op natuurlijke wijze afstromen richting de Maas. Door de drooglegging en intensieve ontwatering is gedurende enkele eeuwen het veen in de polders gedaald. Hierdoor ligt de Rotte nu een stuk hoger dan de aangrenzende polders. Het verschil kan oplopen tot zo'n 2 tot 3 meter, bij de oorsprong in Moerkapelle wel tot 4 meter. Bij het Oostplein in Rotterdam wordt het overtollige water van de Rotte door het gemaal mr. U.G. Schilthuis in het Boerengat geloosd.. De capaciteit van dit gemaal is maximaal 1200 m³ water per minuut, dat betekent dat per etmaal ruim 2 centimeter neerslag uit de Rotte kan worden afgemalen.

Als het water in de Rotte door overvloedige regenval te hoog zou dreigen te worden en het gemaal bij het Oostplein deze hoeveelheid niet tijdig kan verwerken, wordt het teveel aan water tijdelijk opgeslagen in de Eendragtspolder. Speciaal voor dat doel is er een waterberging aangelegd waarin 4 miljoen m³ water kan worden geborgen. De aflat, Eendragter Verlaat geheten, pompt bij zo'n situatie de berging met een hoeveelheid van 1200 m³ water per minuut in ongeveer 55 uur 'vol'. Bij een grote calamiteit wordt ongeveer 1 miljoen m³ water daarvan in het achterliggende plas- en drasgebied geborgen. Na enige tijd, als het waterniveau in de Rotte weer op het normale peil is, kan het water weer in ongeveer 3 weken worden afgevoerd. Via de sloot langs de Middelweg wordt het water door het gemaal ir. J.M. Leemhuis-Stout in Oud Verlaat weer op de Rotte geloosd.

Onder het laagste punt wordt verstaan het punt dat de gemiddelde maaiveldhoogte weergeeft van een door mens en dier beeloopbaar, nagenoeg horizontaal gebied van ongeveer 1 hectare en dat, gemeten ten opzichte van het NAP, lager ligt dan enig ander maaiveld in Nederland. Het Normaal Amsterdams Peil is de gemiddelde waterhoogte van de Noordzee.

Het gemaal Oostpolder lost het overtollige water uit de Oostpolder van Schieland op het Gouwekanaal en wordt vervolgens door het gemaal mr. P.A. Pijnacker Hordijk (cap. 2400 m³/minuut) bij de Julianasluizen in Gouda op de Hollandse IJssel gemalen. De Gouwe is ontstaan als veenstroompje van Boskoop naar Gouda en is al in de 15e eeuw gekanaliseerd. Tot 1936 voeren alle schepen dwars door het centrum van Gouda, maar toen de schepen steeds groter werden, leverde deze route steeds meer problemen op. Besloten werd om de aansluiting van de Gouwe op de Hollandse IJssel om de stad heen te leiden. Tussen 1927 en 1936 is - mede in het kader van de werkverschaffing - ten westen van Gouda het 2,2 km lange Gouwekanaal gegraven.

De Hollandse IJssel is vanaf de Waaiersluis (een bijzondere sluis, ga er maar eens kijken of zoek in Wikipedia) in Gouda van levensbelang voor de afvoer van het overtollige water in de Zuidplaspolder. Het water wordt zowel direct vanuit de polder als vanuit de boezems op de IJssel gemalen. Deze unieke combinatie vindt plaats in het gemaal Abraham Kroes tussen Moordrecht en Nieuwerkerk aan den IJssel. De Hollandse IJssel was oorspronkelijk een zijarm van de Lek, die bij het Utrechtse Vreeswijk begon. Doordat de Lek een grotere rivier werd en de ontginning van het Hollandse veengebied om een gedegen afwatering vroeg, is in 1285 de rivierarm op last van Graaf Floris V afgedamd. Sommige bochten waren bijna haaks waardoor de rivier slecht bevaarbaar was, rond 1940 is de rivier genormaliseerd.

Schouwpeil met afsluitbare duiker © Arend Hoogeveen

In geval van een stormvloed en springtij kan de Hollandse IJssel heel slecht het overtollige water kwijt. Dit komt doordat het zee-water dat binnenstroomt het uitstromende water tegenhoudt. Als de dreiging vanuit de Noordzee te groot wordt, worden de schuiven van de stormvloedkering - de stuw bij de Algerbrug tussen Capelle en Krimpen aan den IJssel - naar beneden gelaten. De twee schuiven van ruim 80 meter breed en 11,5 meter hoog, zijn ieder tussen twee torens met een hoogte van 45 meter aan staakabels opgehangen. Deze stormvloedkering is het eerste Deltawerk na de watersnoodramp in 1953 en is in 1958 in gebruik genomen. Ook zijn toen de dijken van de Hollandse IJssel tot aan Gouda op deltahoogte gebracht. Na de totstandkoming van de Maeslantkering in de Nieuwe Waterweg bij Hoek van Holland is de stormvloedkering wat minder belangrijk geworden, maar niet overbodig.

De Zuidplaspolder nu

De Zuidplaspolder is nu een overwegend groen agrarisch gebied. De buitengebieden rondom de kernen Nieuwerkerk aan den IJssel, Moordrecht, Zevenhuizen en Moerkapelle kenmerken zich vooral door veenweiden met veeteelt en kassenteelt en - helaas - einders met de gestaag oprukkende contouren van Rotterdam, Gouda en Zoetermeer.

In het gebied zijn enkele aantrekkelijke stukken natuurlandschap. Langs de oostoever van de Rotte zijn natuurlijk de Eendragtspolder, de Zevenhuizerplas, het Nessebos en het Koornmolengat meer dan bekend bij de Rotta-leden. Maar daarnaast zijn (of zijn nog in ontwikkeling) er nog enkele gebieden die de moeite waard zijn om te bezoeken. Zo is daar bijvoorbeeld tussen Nieuwerkerk en Capelle aan den IJssel het Hitlandgebied en over enkele jaren de Groene Waterparel & Restveen tussen Moordrecht en Nieuwerkerk. De ontwikkeling van de Goudse woonwijk Westergouwe ten westen van de Julianasluis, levert ook een groen/blauwe ecologische zone op die een verbinding vormt tussen het natuurgebied Oostpolder/'t Weegje en de Krimpenerwaard. Ook oriënteert de gemeente Zuidplas zich om braakliggende bouwgronden, zolang er nog geen bouwplannen voor zijn, te bestemmen en in te richten als tijdelijke natuur.

Zoals uit het bovenstaande blijkt was - en is het nog steeds - een hele klus om dit polderlandschap te behouden en er de voeten droog te houden. Ik hoop dat het groene landschap in de toekomst bepalend blijft en besluit met een ode aan dit unieke stukje laagland.

De Ringvaart © Arend Hoogveen

Polder

De kracht van de natuur,
de wind waait vrij,
het toont zo mooi hier,
als ik sta in de polder,
het geeft zoveel rust,
ik loop daar graag,
ik hoor de stilte,
ik zie de vogels dansen,
en de bloemen fleuren,
ik geniet van het wijdse.

De kracht van de natuur,
die is zo overweldigend hier,
ze gaat haar eigen gang,
moet in toom worden gehouden,
dag en nacht waakzaam,
bij tij en vooral bij ontij,
het moet wel,
ik wil er nog lang genieten.

De kracht van de natuur,
die is zo mooi in de polder,
je ziet wat geen schilder tekenen kan,
mooier dan de kunst en de kleuren,
de lucht, de aarde en het leven,
wie geniet hier nou niet van?

De oever langs de Hollandse IJssel © Arend Hoogveen

Een Rotta-er verhaalt over een persoonlijke ervaring in de natuur en wat dat bij hem of haar heeft losgemaakt. Aan het eind draagt hij of zij de fakkel over aan een andere Rotta-er die ons in de volgende Aves Visum zijn of haar (natuur)roerselen mee laat beleven.

Fakkeldrager Henk Glerum verhaalt . . .

In 2003 hoorden we van vrienden en familie dat zij zich bezig hielden met langeafstandswandelpaden. Als eerste hadden zij het meest bekende Nederlandse Pieterpad gelopen. Een volgend hoofdstuk was het Naoberpad langs de Duitse grens. Een ander was bezig met de tocht naar Santiago de Compostella en wéér een ander met het Floris V pad. Nu hebben mijn schoonouders in 1980 een vakantiewoning in Duitsland gekocht waar wij al vaak gebivakkeerd hebben. Het staat in een prachtige omgeving - Kurhessisches Bergland - die zich voornamelijk leent voor het genieten van de natuur, wandelen dus. Zo vatten wij het plan op om de gehele tocht van ons huis naar die vakantiewoning ook maar eens te voet af te leggen. Het Oeverloperpad (en het vervolg Lingepad, nu samen het Grote Rivierenpad geheten), dat wij niet kenden, bleek al mooi in onze route te passen. Bovendien liep het Oeverloperpad door ons dorp Nieuwerkerk aan den IJssel.

De Rijn bij Kaiserswerth © Henk Glerum

in zijn hand. Hij keek verbaasd en een beetje bezorgd naar ons en zei toen een beetje opgelucht 'Wanderer', alsof dat alles verklaarde. De analyse was juist. Was ook niet zo moeilijk als je met een rugzak en een foto toestel aan komt zetten. Zijn emmer bevatte voerbokjes waarmee '-speeltjes voor de zwijnen' gevuld werden. De speeltjes lagen aan kettingen zodat die konden worden teruggevonden. Zo probeerden ze de dieren wat bezigheid te geven om ze weg te houden van de akkers. Het zou deze keer overigens een galgenmaal blijken, want enkele dagen later zou daar een drijfjacht plaatsvinden. Al met al hebben we ca. 650 km afgelegd in 52 wandelingen in 11 jaar.

Kurhessisches Bergland bij Frielendorf © Henk Glerum

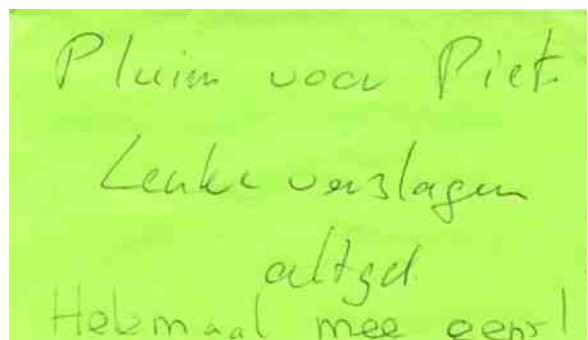
De gelopen route circa 650 km © Henk Glerum

Ook in je eigen omgeving kun je verrassende ontdekkingen doen. Het eerste stuk langs de Ringvaart naar Moordrecht kenden wij al niet. Ook in de Krimpenerwaard voerde de route over ons niet bekende paden. De mooie bloeiende fruitbomen in Schoonhoven, het leuke plaatsje Nieuwpoort hadden we ook nog niet eerder gezien.

Het Oeverloperpad is onderdeel van de E8, een wandelpad dat loopt van Ierland tot aan de Bosporus. Op een gegeven punt spoorde deze route niet meer met onze bestemming en moesten wij het verder zelf verzinnen. Op de topografische kaarten staan vaak gemarkeerde paden. Deze hebben wij meestal gevolgd in de veronderstelling dat die je langs markante punten en uitzichten leiden. Ook kun je er dan vanuit gaan dat je niet hopeloos vastloopt op verkeersknooppunten. Randjes bos, open veld of oevers waren vaak leidend om de juiste route te kiezen. Mogelijkheden van openbaar vervoer waren ook van groot belang, want in de heuvelachtige gebieden had terugfietsen niet onze voorkeur. Deze beperkingen hebben ons af en toe doen besluiten om maar rondwandelingen te maken. Gelukkig hadden wij de routes in ons Garmin-navigatiesysteem geladen. De paden waren namelijk niet altijd daar waar je ze volgens de kaart mocht verwachten. Soms waren paden volledig dichtgegroeid en een andere keer hadden houtvesters het landschap weer zo ingrijpend veranderd dat het moeilijk was om je te oriënteren.

Zo bestegen wij eens een brandgang met enkele wildkansels. Het gras in die brandgang was behoorlijk omgeploegd door wilde zwijnen en tot onze verbazing troffen wij daar ook nog enig afval aan. Een plastic vat en een brandblusser, beide met boorgaten erin, en enkele kettingen. Een pad dat zich volgens de kaart zou bevinden aan het eind van de brandgang, bleek er niet te zijn. Zo baanden wij ons een weg door het kreupelhout naar een volgend pad. Daar werden wij opgewacht door een man met een emmer

Ik draag de fakkel over aan **Herman Groenewegen** en kijk uit naar zijn groene belevenissen

Gelezen op jubileumfeest op 11 april over Aves Visum

Spotter

Het huis in de tuin

Het zou de titel van een romantisch boek of spannende film kunnen zijn, maar bij Rotta doen we niet aan fictie. Het is allemaal echt wat de klok slaat, zie het tuinhuisje.

De bouwvallende natuurminnaars of natuurminnende bouwvakkers (wat is het verschil?) waren in hun element. Deze 'natuurbouwers' stonden liever fluitend (zoals alle bouwvallers) op de ladder en de steiger bij het tuinhuisje dan bijvoorbeeld riet te maaien in de Wiebertjes. Zij floten tegen elkaar op en misschien - stiekem - ook naar de golfende schoonheden aan de overkant van de sloot. Maar wellicht floten ze ook omdat ze zich schuldig voelden: het bouwwerk is, hoe je het ook went of keert, ten koste gegaan van de biotoop van de 'echte' Tuinfluiter (Sylvia Borin)! Bij Rotta lopen vele vogelaars rond, het kan zijn dat zij zich geroepen voelen hun vogelaarspraktijk uit te voeren zoals de dichter Jacob Cats al in 1632 poëtisch oreerde: *De vogelaer fluyt wonder mooy, Totdat de vinck is in de kooy*. Dan zal het wel een volière worden met gaas in de openingen, dacht ik in mijn naïeve onschuld. Maar toen er ineens rondom glas - dubbelglas wel te verstaan - was geplaatst, leek het meer op een aquarium. Op zich ook niet zo'n rare gedachte, temeer er vorig jaar een start is gemaakt met onderzoek naar zoetwatervissen in ons werkgebied, hoe verwarrend kan een tuinhuisje zijn!

En dan het dak, letterlijk de wereld op z'n kop, een 'vetkuif' die zijn weerga niet kent. Ik heb gelezen dat een 'groen' dak in de zomer wel tot 21°C koeler kan zijn dan een plat dak. Zo'n dak kan dan wel duurzaam zijn, maar op een mooie zomerse dag zit je er nog wel met een dikke trui aan. En als het potkachelkje wordt opgestookt, wordt er ook alleen maar een rookgopdrijs opgetrokken! Maar gelukkig is er stroom en kan het tuinhuisje worden verwarmd met mobiele radiatoren. Zo komen de zonnepanelen op het dak van het Trefpunt goed van pas en zijn ze geen overbodige luxe...! Op het hoogste punt staat zo'n glimding te draaien. De sokkel waar dat ding op staat lijkt verdacht veel op een oude plastic emmer: zou de Cradle to Cradle-gedachte (C2C) z'n intrede bij Rotta hebben gedaan? Maar ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat dat draaiding een enorme aantrekkingskracht moet hebben op Kraaien en Eksters, maar dat daarentegen het ook door andere vogels als een verschrikker kan worden ervaren. Deze vogel(on)vriendelijke constructie lijkt mij dus nogal strijdig met zichzelf. Maar ik neem aan dat de echte vogelkenners hier goed over hebben nagedacht, of hebben de bouwvallers het op dit (top)punt van de natuurminnaars gewonnen!

Als je door de oogharen naar het huisje kijkt, dan zou het ook nog wel voor een dependance van de verkeerstoren van Zestienhoven door kunnen gaan. Voor laag overvliegende vogels wel te verstaan, het 'logo van de KLM' is uitnodigend op de ramen geplakt. Of de opstijgende, overvliegende of landende gevederde vrienden zich hierdoor zullen laten leiden, laat ik aan de creatieve geest van de 'echte' vogel(regel)aaars over!

Ik weet niet of de plek van het bouwwerk, strategisch gezien, wel zo handig is. Regelmatig worden er golfballetjes in de sloot en de tuin gevonden. Het bouwwerk ligt dan ook precies in het verlengde van de green van hole 5 op de naastgelegen golfbaan. Zo hebben we dus naast het Trefpunt nu ook een **Mikpunt**, want de mannen en vrouwen daar zwaaien niet met hun clubs zoals de sterren Tiger Woods of Joost Luiten dat kunnen. Ik hoop maar dat er aan die kant kogelwerend glas in de kozijnen is gezet, anders

hebben we geen telescoop meer nodig bij de cursus Weer- en Sterrenkunde en kunnen we ook overdag naar de sterren kijken! Ook onze 'bevelvoerder' (las ik laatst op z'n rug) is enthousiast, zo blijkt in z'n column in de vorige Aves Visum. Ik citeer *'Het terras (chill-hoek voor oudere jongeren) achter het tuinhuis is ideaal om straks een boom op te zetten en de onderlinge banden te verstevigen'*. Ik ga ervan uit dat hij daarmee niet bedoelt dat het een ordinaire hangplek voor lallende puber-senioren wordt, maar ik heb nu wel begrepen dat de dikke populieren - op last van het bestuur - zijn omgezaagd en ter plekke netjes zijn gedrapeerd om ze, voor de teambuilding, bij tijd en wijle weer recht overeind te zetten. Maar ik weet haast wel zeker dat Jan daar niet mee in z'n Noppers is!

De inrichting van het tuinhuisje ziet er degelijk uit. Wel apart dat je aan de klaptafels gedwongen worden om naar buiten te kijken. Maar zo kun je goed 'de wacht houden' over de natuur en de vogels. Je kunt zo wel in één oogopslag in vier tuinen tegelijk tellen: naar het noorden het keurig verzorgde Vinex-tuintje, kijk je naar het westen dan heb je met enige fantasie het zicht op een Engelse landschapstuin, in zuidelijke richting het panorama van een watertuin en, last but not least, als je het oog oostwaarts laat vallen dan zie je een met 'homemade en overdrivable' bloembakken geplaveide patio die is omzoomd door strak gemodelleerde opstallen. Al deze tuinen hebben zo hun eigen charme en biotoop. Met andere woorden, een paradijs voor een bonte verscheidenheid aan vogels en verstokte Rotta-ers!

Maar alle gekheid op een stokje, het tuinhuisje mag er zijn. Ik weet zeker dat in deze ruimte vele (aspirant-)vogelaars enthousiast worden gemaakt over alles wat groeit, bloeit, vliegt, gakt, kruipt, kleppert, loopt, fluit, zwemt, kwettert, braakt, tsjilpt, hipt in de natuur om ons heen. Ja, bij Rotta verveel je je niet gauw: zo is de Borst Rood en even later weer Blauw!

En oh ja, op de valreep spotte ik nog een raar vliegdier, vidi ridiculum volare animal:

Muzieknoot Op Foute Grond © Spotter

Excursie Lopikerwaard

Piet Mulder

Onder leiding van Henk Zomer en Jan Kees Hoek waren we zaterdag 25 april met z'n zestien op excursie in de Lopikerwaard in de provincie Utrecht. Om precies te zijn in het buurtschap Willeskop en het riviereiland de Bol tussen Schoonhoven en Nieuwegein. Zoals we van hem gewend zijn, hebben we weer veel geleerd van onze gids Dick Hoek. Wat die man aan kennis paraat heeft, onvoorstelbaar.

Op de parkeerplaats bij Willeskop zien we direct al een echte Hollandse Haan, zo uit het hok weggelopen. Kennelijk was hij al die kippen spuugzat. We lopen op een dijkje om een plassengebied met eilandjes. Aan de andere kant van dit dijkje liggen weilanden. We worden getraakteerd op veel vogelsoorten: Visdieven, Krakeenden, Wilde Eenden met pullen, Kuifeenden, Slobeenden, Wintertalingen en Tafelenden. Veel Grauwe Ganzen, Nijlganzen, Grote Canadese Ganzen (grote is hier geen bijvoeglijk naamwoord maar een soortnaam, vandaar Grote met een hoofdletter), Knobbelzwanen, Aalscholvers, Futen en een Lepelaar helemaal in zijn dooie eentje. De Grutto's en Kieviten laten zich van alle kanten zien en horen. Net als Maarten 't Hart zien wij een vlucht Regenwulpen. Een Fazanthaan loopt krijsend rond en we worden helemaal tureluurs van de Tureluurs. Een Blauwe Reiger staat doodstil te loeren op een prooi en een Zilverreiger banjert door het water. Er vliegen veel Bruine Kiekendieven rond, er zitten in dat gebied meerdere paren. Eén paartje Kiekendief voert een soort schijngevecht uit, baltsgedrag? Ook zitten er diverse Buizerds en Torenavalken. Tjiftjafs laten zich duidelijk horen, de Fitissen verraden hun aanwezigheid met het bekende riedeltje. Eksters, Graspiepers, Rietgorzen, Grasmussen, Spreeuwen, Rietzangers, Witte Kwik, Boerenzwaluwen, Holenduiven, Tuinfluiter en Zanglijster, het zit er allemaal. Bij en op de eilandjes zitten Kemphanen, Oeverlopers, Kokmeeuwen, Scholeksters en een Witgatje. Een Meerkoetpaartje heeft een nest gemaakt in het water. Het water is weggezakt en de grond is drooggefallen, het nest ligt nu op het droge. Een gevaarlijke situatie voor pa en ma Meerkoet. Een paartje Kleine Plevier zit in zijn broedbiotoop en in de verte horen we de Koekoek. Op een paaltje in het boerenland zit een Tapuit. Zo'n beest hoort hier helemaal niet. Het is een vogel van duin, heide en zandgebieden. Deze Tapuit is op doortrek en is hier om te foerageren en om aan te sterken. Binnenkort zal hij wel naar de Waddeneilanden gaan of naar Scandinavië.

Niet alleen vogels hebben onze aandacht, ook de grote plantenrijkdom trekt onze belangstelling. Eigenlijk zijn we een paar weekjes te vroeg, maar er staat genoeg om je over te verbazen.

Akkerhoornbloem © Piet Mulder

Mooie Oeverzegge, Kleine veldkers, Kleefkruid, Fluitenkruid, Hondsdraf, Bitterzoet, Echte valeriaan (opeens werd iedereen heel rustig), Dotterbloemen, Pitrus, Pinksterbloemen (eigenlijk Pinkenbloemen, ze bloeien als de Pinken de wei in gaan. Het heeft dus niets met Pinksteren te maken), Kale Jonkers en Speerdistels (de rozetten), Witte en Paarse dovenetel, Pluimzegge, Akkerdistel, Smalle weegbree met de zwarte puntjes (de beginnende bloeiwijze), Moerasspirea, Kruldistel en heel veel Raapzaad. Langs het dijkje staan heel veel Elzen, Essen en Wilgen. In een Elzenboompje en in een Hazelaar zitten Elzenhaantjes, voor vogels zijn Elzenhaantjes niet aantrekkelijk vanwege hun kleur. De Elzenhaantjes vreten al het bladmoes weg en ze laten de nerven zitten. De boompjes gaan er niet van dood. Begin juli komen ze weer helemaal in blad. In de sloten zie je de opkomende Waterlelies. Op het dijkje liggen hier en daar wat zoetwatermosselen en eendeneieren. Hazen rennen als gekken weg als ze ons zien. Er staan drie jachthutjes voor de jagers om die Hazen af te schieten en in de weilanden staan wat verwaaide vogelverschrikkers. Geen vogel die zich daar wat van aantrekt. De weilanden zien er heel verschillend uit. Sommige weilanden worden begraasd en gecultiveerd en hebben mooie, strakke 'gazons', andere liggen er 'verwaarloosd' bij, vol met Pitrus, Pinksterbloemen, Dotters en Paardenbloemen. Hier zie je dan ook weidevogels.

Rivierenlandschap © Piet Mulder

Na een koffiestop gaan we naar 'De Bol', een riviereilandje aan de Lek. Je kunt het een beetje vergelijken met 'De Zaag' in Krimpen aan de Lek. Hier heb je nog een echt rivierduin, een zeldzaamheid in Nederland. Er zijn in Nederland drie soorten duinen: kustduinen en duinen in het binnenland ontstaan door overbegrazing, de bekende zandverstuivingen en rivierduinen die zijn ontstaan door een samenspel van water en wind. We maken een wandelingetje van zo'n twee kilometer rond deze landpunt in de rivier. We moeten zeker over tien hekken klimmen, typisch Nederland: veel prikkeldraad op een klein stukje grond. Met de hulp van de leden van de Rotta Mantelzorgwerkgroep gaan ook de oudere deelnemers soepeltjes en vlotjes over de hekken, onze dank daarvoor. Er lopen tien koeien heerlijk te genieten van hun vrije leventje. Ook hier zien en horen we veel vogels: Winterkoningen, Koolmezen, Fitis, Scholeksters, Purperreiger, Boerenzwaluwen, Buizerd, Braamsluiper, Heggenmus, Zwartkop, man Kiekendief, drie Roeken, Nijlganzen, Futen en Bergeenden. Planten volop, ik noem er een paar: Grote spindotterbloemen, er is een veld met Paardenbloemen, Pinksterbloemen, Scherpe

boterbloemen, Madeliefjes, Hondsdraf, Paarse dovenetel, Vogelmuur, Kruidstiel, Akkerhoornbloem, Kraailook, Meidoorns en een Kruisbes. Opvallend zijn de vele Vossenstaarten, een grassoort. Op de grond liggen een paar Tuinslakken. Ondanks het wat minder goede weer was het in alle opzichten een topdag. Met dank aan alle deelnemers, de roergangers en de natuurgids.

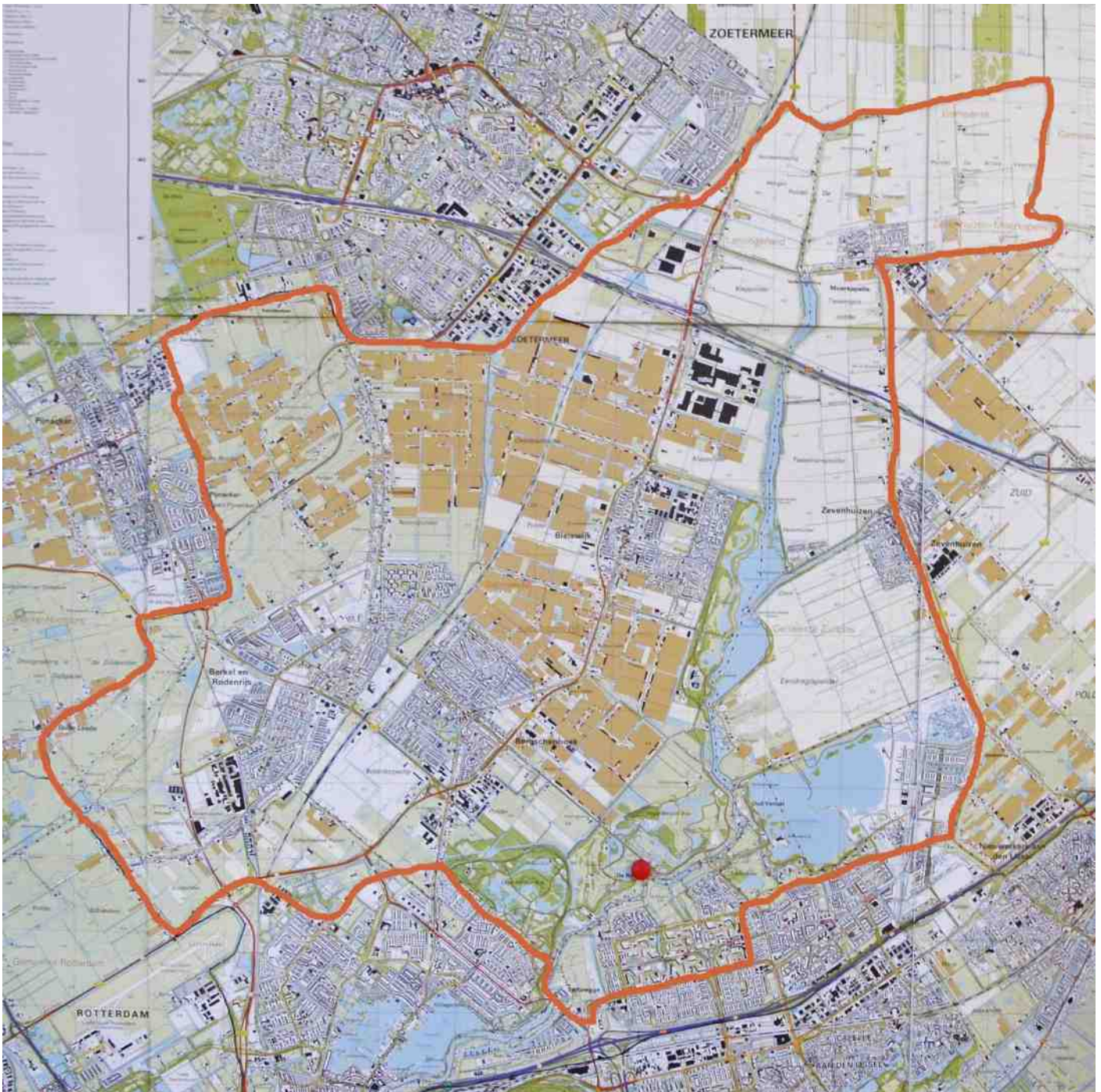
Werkgebied van Rotta

Machiel Brinkhorst

In de *Aves Visum* wordt regelmatig gesproken over het begrip “ons werkgebied” of “het werkgebied van Rotta”. In de artikelen gaat het dan bijvoorbeeld over het al dan niet voorkomen van een bepaalde plant of een bepaald dier in dit gebied. In andere artikelen wordt aan dit begrip gerefereerd als het gaat om het volgen van de ruimtelijke ontwikkelingen.

Op bijgaande kaart is met een rode lijn globaal aangegeven wat de grens is van het gebied dat binnen Rotta gevolgd wordt als het gaat om de natuur. In woorden kan het gebied als volgt worden omschreven. Het gebied omvat de gehele gemeente Lansingerland, alsmede de oude gemeente Moerkapelle-Zevenhuizen. Dit laatste gebied laat zich nu het beste omschrijven als het gedeelte van de gemeente Zuidplas ten westen van de Ringvaart van de Zuidplaspolder. Het betreft ten noorden van de A12 de polder De Wilde Venen bij Moerkapelle en ter hoogte van Zevenhuizen de Tweemanspolder, de Eendragtspolder en de Nessespolder.

Naast deze twee hoofdgebieden volgen we vanuit Rotta ook nog een aantal deelgebiedjes binnen de gemeente Rotterdam, die direct aansluiten aan het hoofdgebied. In de Groenzoom houden wij ons ook bezig met het gedeelte dat in de gemeente Pijnacker--Nootdorp ligt.

Kaart met in het rood de globale grens van het werkgebied van Rotta. De rode punt geeft de locatie van het Trefpunt. © Machiel Brinkhorst

Iedereen heeft een mening, waar over dan ook. In Forum word je uitgenodigd om jouw mening en gedachten over een stelling met de lezers van Aves Visum te delen. Met name naar het waarom je het er al dan niet mee eens bent, kijken we naar uit. Ook mag je in deze rubriek reageren op een artikel dat eerder in Aves Visum is gepubliceerd. In het volgende nummer worden de ingezonden brieven en meningen in deze rubriek Forum opgenomen.

De waterberging in de Eendragtspolder is een relatief nieuw natuurgebied, flora en fauna zijn er letterlijk nog in de groei. Aldaar, op het terrein naast de uitkijktoren, worden deze zomer enkele evenementen (zoals een autocross en een meerdaags muziekfestival) georganiseerd, die naar verwachting veel publiek trekken en een bovenmatig geluid verspreiden. De vraag is of dergelijke grootschalige recreatie al dan niet schadelijk is voor een natuurgebied in ontwikkeling. De stelling luidt:

De natuur stoort zich niet aan een grote schare mensen en luidruchtig vermaak!

Stuur jouw mening over deze stelling vóór 15 augustus naar de redactie van Aves Visum, Hoeksekade 164, 2661 JL Bergschenhoek of mail naar avesvisumredactie@gmail.com.

Hieronder de reacties op de stelling in de vorige Aves Visum: De film De Nieuwe Wildernis is hét voorbeeld voor alle natuur in Nederland!

Wat een stelling, de film was mooi, heel mooi maar ook triest! De Oostvaardersplassen zijn 5600 ha groot waarvan 3600 ha nat en 2000 ha droog gebied, waar Heckrunderen, Edelherten en Konikpaarden samen met de vogels en niet te vergeten de vossen in een omheind terrein moeten leven. Er leven op dit moment meer dan 5000 grote grazers, veel te veel voor zo'n klein gebied. De beesten kunnen geen kant op, elk jaar sterven er vele dieren. Tussen 1 december 2014 en 1 april 2015 zijn, onder andere door voedselschaarste, 1061 dieren afgeschoten en 59 zijn er een natuurlijke dood gestorven! Uiteindelijk waren over de gehele winterperiode deze cijfers nog hoger omdat het een aantal weken duurt voordat het gras weer voldoende lengte heeft om gegeten te worden. Voor een Edelhert en een Heckrund dient het gras namelijk zolang te zijn dat zij de tong om het gras heen kunnen slaan om te grazen. Dit is dus absoluut geen voorbeeld voor alle natuur in Nederland, verre van dat!!!!

Mevr. J. Beerens, Berkel en Rodenrijs

Ik vind het een prachtige film met uitzonderlijk mooie beelden. Het is een stimulans voor een breed publiek om op een andere manier naar natuur te kijken. Daarentegen blijft het een gecultiveerd natuurgebied. Ik ben niet tegen om de natuur z'n gang te laten gaan, maar naar mijn mening lopen er te veel paarden en runderen, deze vertrappen de vegetatie en vreten alles tot de grond toe kaal. Op deze manier ontstaat er een soort monocultuur. Het gebied oogt nu als een kale vlakte, de biodiversiteit wordt steeds minder. Het zou interessant zijn om een deel van het gebied af te sluiten en daar geen grazers toe te laten om te zien op welke wijze de natuur zich dan (her)ontwikkelt.

Marijke den Oudendammer, Rotterdam Ommoord

De ruimte om een dergelijke 'wildernis' in Nederland te creëren is te klein. In de Oostvaardersplassen zijn er dan ook te veel dieren op een te klein oppervlak. Daarnaast vindt het grote publiek de aanblik van kadavers afschuwwekkend en kan het ook een risico vormen voor de volksgezondheid: er leven in het gebied te weinig aaseters waardoor er een overdosis aan schadelijke micro-organismen kan ontstaan. Tegenwoordig kunnen we niet meer wachten tot de natuur zich op een natuurlijke wijze heeft ontwikkeld: we willen direct van een natuurgebied genieten, terwijl een natuurgebied zeker zo'n 50 tot 100 jaar nodig heeft om tot volwassenheid te komen.

Jaap van Lien, Berkel en Rodenrijs

Gemaakte natuur
over nieuw leven op
de zee bodem.
Fika is te romantisch.
Een wildernis zonder
wilde dieren (Predators)

Wat is natuur? Als je kiest voor wilde natuur dan moet je helemaal niets doen, echter naar mijn stellige overtuiging is het niet realistisch om in Nederland te streven naar oerbossen. Ook de Oostvaardersplassen kunnen alleen bestaan door ingrijpen van de mens, ik zie het als een interessant experiment. Er zijn al te veel natuurgebieden die er, als een soort eenheidsworst, allemaal hetzelfde uitzien: recreatiegebied (met fiets- en wandelpaden) met bomen en struiken! Naar mijn mening moeten beheerders scherpere keuzes durven maken voor zoveel mogelijk diversiteit, bijvoorbeeld specifieke gebieden voor weidevogels, vlinders, zeldzame flora, et cetera. Daarbij moeten deze kerngebieden op 'natuurlijke wijze' passen in hun omgeving en moet het beheer worden ingepast in de natuurlijke ontwikkeling van het betreffende gebied: de natuur is en blijft altijd in beweging.

Cor Noorman, Bergschenhoek

Ik heb ontzettend genoten van deze schitterende film; hij geeft aan dat een mens anders over de natuur kan denken dan we in het verleden gewend waren. 'Natuur' in de pure vorm - een groot ongerept en onaangetast gebied waar flora en fauna zichzelf reguleren en waar alleen de sterksten overleven - kan in Nederland niet meer bestaan. Het gebied van de Oostvaardersplassen is groot genoeg om als voorbeeld te dienen voor natuur in de toekomst. Bijvoorbeeld 25 jaar vooruit kijken: een andere manier van landbouw bedrijven, polders teruggeven aan het water, meer ruimte voor nieuwe natuurvormen, de grootst mogelijke diversiteit, brede ecologische verbindingen en zo meer.

Ad Somers, Bergschenhoek

Ik vond het een mooie film, maar naar mijn mening lopen er wel te veel dieren. De paarden hebben het nu te goed en hebben geen natuurlijke vijanden. De opzet van de Oostvaardersplassen is geweldig, maar het is wel gemaakt en niet echt natuurlijk. Het lijkt mij niet haalbaar om het zonder menselijk ingrijpen te laten verwilderen. Nu is er wel erg veel leed onder de dieren in het gebied.

Ina Meijer, Bergschenhoek

Ik heb dubbele gevoelens over de film. Aan de ene kant is het gebied van de Oostvaardersplassen groot genoeg voor veel vogelsoorten, zoals bijvoorbeeld de Zeearend. Aan de andere kant is het te klein voor de vele paarden, runderen en andere in het wild levende dieren. Ooit was het gebied water. Na de inpoldering ontstond er in de loop der jaren een bosrijk gebied met een grote diversiteit. Nu is het één grote kaalgevreten vlakte. Met zoveel dieren zou je de poorten van het gebied 'letterlijk' open moeten zetten, zodat de fauna haar habitat kan uitbreiden. Bijvoorbeeld een brede ecologische zone naar het rivierengebied. Maar ik denk niet dat dit een reële gedachte is.

Klaas Verschoor, Moerkapelle

De beelden uit de Oostvaardersplassen van stervende paarden staan mij nog helder voor de geest. Dierenvriend en PVV-er Dion Graus stelde terecht dat deze nieuwe natuur niet door de Natuur was gecreëerd maar door de Mens. De mens, die op de stoel van gaat zitten, overschat zichzelf. Maakbaarheid versus de basale Wetten van de Natuur! Het pleidooi van echte dierenvrienden was om bij te voeren, omdat een ver-

standig mens zich verplicht om zijn hoogmoed te beteugelen. Problemen van voedselschaarste voor dieren kan worden beperkt door verbindingen aan te leggen tussen natuurlijke gebieden. Het is hoe Dion Graus het verwoordde: de mens zet paarden in een afgesloten ruimte (een soort aquarium) en gaat dan kijken hoe ze vervolgens van honger sterven. Het aanleggen van die natuurverbindingen in ons dichtbevolkte land betekent minder ruimte voor huizen, winkels, scholen en infrastructuur. De Nieuwe Wildernis is een mooi project dat met verstand moet worden begeleid. De zwakke punten, zoals bijvoorbeeld voedselschaarste, die door de mens worden veroorzaakt, moeten worden gecorrigeerd. De film De Nieuwe Wildernis is voor mij een heel bijzondere film. Toen ik 65 jaar werd in 2013 zijn Jet en ik in Delft geweest om mijn verjaardag te vieren. Eerst naar de film, later naar ons cafeetje en afsluitend naar de Griek om een hapje te eten. Het zal ons laatste uitje zijn na 44 jaar. Een week later werd geconstateerd dat mijn levensmaatje ongeneeslijk ziek was. Negen weken later was Jet er niet meer. De film staat in mijn geheugen gegrift.

Herman Groenewegen, Pijnacker

Oostvaardersplassen: geen wildernis en geen natuur, maar één grote gevangenis. Hier worden duizenden onschuldige dieren vastgehouden. Ze worden uitgehongerd, ze kunnen geen kant uit. Ze vechten om de laatste grassprietjes en de laatste stukjes schors. De sterfte onder deze dieren is vele malen groter dan in de echte natuur. Amerikaans onderzoek van jaren geleden heeft aangetoond dat dit gebied geschikt is voor 90 (u leest het goed: negentig) grote grazers. Het hele gebied is volledig kaalgevreten en dood. De film "De Nieuwe Wildernis" is één groot bedrog. Het wil de mensen doen geloven dat wij in Nederland nog echte natuur hebben. De Veluwe is volgebouwd met dorpen en wegen en wildroosters en prikkeldraad, De Biesbosch heeft nog amper getijdenwerking. In alle zogenaamde natuurgebieden wordt volop gezaagd, gesnoeid, gemaaid en gerooid. Een oplossing voor de problemen in de Oostvaardersplassen: de Konikpaarden naar Polen en Mongolie, een groot deel van de runderen en herten naar de biologische slager en verbindingen maken met de rest van Nederland.

Piet Mulder, Rotterdam Hilligersberg

Kraam-coördinator gezocht, wie gaat de uitdaging aan?

Om onze vereniging op braderieën, ambachtsmarkten, open tuindagen en dergelijke te promoten hebben we een nieuwe kraam. Op die evenementen verstrekken we informatie en proberen de zelfgemaakte nestkastjes, honing van Imkerij 'de Moerbe' en andere artikelen te verkopen. En natuurlijke proberen we nieuwe leden te werven.

We zijn op zoek naar een vrijwilliger om het 'kraamwerk' te coördineren. De coördinator bepaalt mede voor welk evenement de kraam ingezet wordt, zowel op verzoek van degene die het evenement organiseert, maar ook om zelf een voor ons interessant evenement te benaderen. Ook zorgt hij of zij ervoor dat de kraam op de plaats van bestemming komt, dat de artikelen voor de kraam er zijn en dat er voldoende mensen beschikbaar zijn om de kraam te bemensen. Kortom, het gehele reilen en zeilen van de promotiekraam. Zie je het wel zitten om coördinator te zijn of heb je nog vragen?

Neem dan contact op met Aria van Ballegoie (avanballegoie@gmail.com) of Ad Somers (trefpuntbeheer@gmail.com)

PADDOCK

ALLROUND CATERING

Uw visie is onze uitdaging

* **CATERING:** broodjes, hapjes, salades en buffetten

* **PARTYRENT:** verhuur van taps, tafels, glaswerk etc.

* **PARTIJEN:** in onze zaal of op een door u gekozen locatie

Paddock Catering
Hoefweg 53 - 2665 CC Bleiswijk
010-5210331

www.paddockcatering.nl

Activiteitenkalender juni tot en met september 2015

dag	datum	tijd	locatie	activiteit	doelgroep	info/aanmelden bij
do		10:00-16:00	Trefpunt	wekelijks , werken bij het Trefpunt	Rotta Actief!	Jan Noppers
do		v.a. 9:00	op locatie	wekelijks , werken in de natuur	Rotta Natuurwerk	Rien van der Vorm
do		10:00-16:00	Trefpunt	wekelijks , vrije inloop	openbaar	
za		12:00-16:00	Trefpunt	wekelijks , vrije inloop	openbaar	
vr	3/7-4/9	19:00-21:00	KMG	wekelijks , wandeling	openbaar	Aad Deurloo
juni						
za	20	10:00-12:00 13:30-15:30	Trefpunt	Slootjes excursie	Rotta Rangers	Gert Jansen
di	23	20:00-22:00	Trefpunt	Natuurfotografie	leden	Ad Somers, Ellen Beckmann
juli						
vr	03	19:00-21:00	KMG	Eerste avondwandeling	openbaar	Aad Deurloo
za	04	08:00-16:30	n.t.b.	Excursie Zouweboezem	leden	Henk Zomer en Jan Kees Hoek
za	11	10:00-16:00	Trefpunt	Open Imkerijdag	openbaar	Ad Somers, Johan Beckers
di	14	20:00-22:00	Trefpunt	Bestuursvergadering	leden	bestuursleden
za	18	13:30-15:30	Trefpunt	Bijen en andere insecten	Rotta Rangers	Gert Jansen
aug						
za	08	08:00-16:30	n.t.b.	Excursie Regte Heide	leden	Henk Zomer en Jan Kees Hoek
di	11	20:00-22:00	Trefpunt	Bestuursvergadering	leden	bestuursleden
za	22	13:30-15:30	Trefpunt	Bodemdiertjes onderzoeken	Rotta Rangers	Gert Jansen
sep						
wo	02	13:30-15:00	Trefpunt	Struinen	Rotta Kapoentjes	Gert Jansen
vr	04	19:00-21:00	KMG	laatste avondwandeling	openbaar	Aad Deurloo
di	08	20:00-22:00	Trefpunt	Bestuursvergadering	leden	bestuursleden
za	19	10:00-12:00 13:30-15:30	Trefpunt	De Natuur om van te smullen	Rotta Rangers	Gert Jansen
di	22	20:00-22:00	Trefpunt	n.t.b.	leden	Ad Somers
za	26	08:00-16:30	n.t.b.	Exc. Reeuwijkse Plassen/-Hout	leden	Henk Zomer en Jan Kees Hoek
okt						
za	03	08:00-12:00	Lührs	Eurobirdwatch 2015	openbaar	Chris van Rijswijk

Toelichting activiteitenkalender

In de activiteitenkalender staan de activiteiten voor het komend kwartaal die bij het ter perse gaan van dit nummer bekend zijn. Kijk op de website voor de meest actuele informatie. Hebt u geen internet, of na het raadplegen van de website nog vragen? Neem dan contact op met de persoon die bij de activiteit vermeld staat.

Neem bij wandelingen en excursies altijd uw verrekijker mee. Eventueel is er een verrekijker te leen mits u dit tijdig aangeeft. Stem schoeisel en kleding af op het te bezoeken terrein en het weer. Bij deelname aan Rotta Actief! en Rotta Natuurwerk is het verstandig om vooraf even contact op te nemen om kleding en schoeisel af te stemmen op de te verrichten werkzaamheden.

Bij auto-excursies rijden we zoveel mogelijk met elkaar mee. We streven er naar passagiers zo gelijk mogelijk te verdelen over de beschikbare auto's. Benzinekosten worden door alle inzittenden gedragen. Passagiers betalen per persoon € 0,10 per gereden kilometer, ongeacht het aantal inzittenden. Als iemand per se met de eigen auto wil rijden, en daardoor geen passagiers heeft, zijn de benzinekosten geheel voor eigen rekening. Chauffeurs die passagiers meenemen moeten een inzittendenverzekering hebben afgesloten. Consumpties en entreegelden zijn voor eigen rekening.

Doelgroepen

Openbaar	leden en niet-leden zijn van harte welkom, aanmelden niet nodig.
Ledenavond	alleen voor leden en donateurs, aanmelden niet nodig.
Cursus	alleen voor cursisten, dus vooraf aanmelden en betalen.
Rotta Onderzoek	inventariseerders en mensen met interesse voor onderzoek aan flora en fauna
Rotta Actief!	de werkploeg op donderdag, leden en niet-leden mogen meehelpen.
Rotta Natuurwerk	leden en niet-leden kunnen mee komen werken in de natuur, aanmelden niet nodig.
Rotta Varia	leden en niet-leden zijn van harte welkom, aanmelden niet nodig.
Rotta Kapoentjes	leden en niet-leden tussen 4 t/m 6 jaar zijn welkom, aanmelden vooraf noodzakelijk, vol is vol.
Rotta Rangers	leden en niet-leden tussen 7 t/m 12 jaar zijn welkom, aanmelden vooraf noodzakelijk, vol is vol.
Jong Rotta	leden en introducees vanaf 13 jaar zijn welkom, aanmelden niet nodig.
Wandeling	leden en niet-leden zijn welkom, aanmelden niet nodig.
Excursie	alleen leden, vooraf aanmelden, uiterlijk drie dagen voor de datum.

Locaties, informatie en aanmeld-adressen indien vooraf aanmelden nodig is

Afkorting	Plaats/gebied	Informatie bij	e-mailadres	Telefoon
BZ	Bleiswijkse Zoom	Aad Deurloo	a.j.deurloo@gmail.com	06 - 410 435 62
EDP	Eendragtspolder	Dick Hoek	dickhoek@planet.nl	06-51 23 76 29
HBB	Hoge Bergse Bos	Aria van Ballegoie	arianvanballegoie@gmail.com	010 - 455 22 61
KMG	Koornmolengat	Aad Deurloo	a.j.deurloo@gmail.com	06 - 410 435 62
LBB	Lage Bergse Bos	Rien van der Vorm	rienvandervorm@hetnet.nl	079 - 593 12 62
ZHP	Zevenhuizerplas	Aad Deurloo	a.j.deurloo@gmail.com	06 - 410 435 62
Rotta Actief!	Trefpunt Rotta	Jan Noppers	jannoppers@gmail.com	010 - 418 47 76
Rotta Kapoentjes	Trefpunt Rotta	Gert Jansen	jansen.gert@gmail.com	010 - 511 57 20
Rotta Rangers	Trefpunt Rotta	Gert Jansen	jansen.gert@gmail.com	010 - 511 57 20
Rotta Onderzoek	diverse locaties	Jesse Keyzer	jessekeyzer@gmail.com	06 - 385 953 04
Jong Rotta	Trefpunt Rotta	Hans Sanders	hsas22@gmail.com	06-40 56 77 69
Rotta Varia	Trefpunt Rotta	Ad Somers	trefpuntbeheer@gmail.com	06 - 39 32 11 13
Rotta Natuurwerk	diverse locaties	Rien van der Vorm	rienvandervorm@hetnet.nl	079 - 593 12 62

Excursies en weekenden, informatie en aanmelden bij

Henk Zomer	h.zomer5@upcmail.nl	010 - 455 10 20
Jan Kees Hoek	j.hoek572@upcmail.nl	010 - 418 10 31

Vertrekpunten wandelingen, tenzij anders aangegeven

BZ	parkeerplaats bij restaurant 't Zeeltje, Kooilaan 3, 2665 KR Bleiswijk
EDP	parkeerplaats bij Zevenhuizerplas, Middelweg, Zevenhuizen
HBB	parkeerplaats Outdoor Valley, Hoeksekade 141, 2661 JL Bergschenhoek of Trefpunt Rotta
KMG	brug over de Hennipsloot bij restaurant De Roerdomp, Tweemanspolder 12, 2761 ED Zevenhuizen
LBB	bij restaurant 't Hoekse Hout, Bergse Bosdreef 6, 2661 GN Bergschenhoek
ZHP	bij restaurant De Strandgaper, Strandweg 1, 2761 DM Zevenhuizen

Kijk voor de meest actuele stand van zaken altijd op de website! <http://www.rotta-natuur.nl/agenda>

Actueel Rotta-nieuws

Het meest actuele Rotta-nieuws vindt u op de website www.rotta-natuur.nl, bij het kopje "agenda" op de homepage. Hier is ook verdere informatie over de activiteiten te vinden. Even de activiteit aanklikken in de agenda en u weet alles wat u weten moet!

Indien onbestelbaar retour: Hoeksekade 164, 2661 JL Bergschenhoek

MB 71 Ransuil © Chris van Rijswijk

MB 72 Sperwer © Chris van Rijswijk

Mystery Bird

Chris van Rijswijk

MB71

Op uilen ben ik dol en wie niet? Het zijn mooie vogels met een grappig uiterlijk en ook nog eens leuk om te fotograferen. De uil op deze foto is een Ransuil. Een rode iris, grote en opvallende oorpluimen, het kan niet missen. De Oehoe lijkt trouwens best op deze uil. De Oehoe is echter groter en veel krachtiger gebouwd. De oorpluimen zijn niet de echte oren van deze Ransuil, die zitten (asymmetrisch gepositioneerd om nog beter te kunnen horen) aan de zijkant van de kop, onder de veren. De Ransuil is een broedvogel en wintergast in ons werkgebied.

MB72

Deze rover is een Sperwer. Een echte killer, de nachtmerrie van elke zangvogel. In ons werkgebied en zelfs in mijn wijk (Ommoord) zie je hem met enige regelmaat. Bij de Sperwer is het vrouwtje een stuk groter dan het mannetje. De vogel op de foto is het mannetje, dat kun je herkennen aan zijn kleine formaat en zijn blauwige bovendelen. Vrouwtjes zijn veel groter en bruiner. Als je

een mannetje en een vrouwtje Sperwer naast elkaar ziet, dan zal je verbaasd zijn van het grootteverschil. Onze Sperwer zit op een stronk en naar deze stronk lokt het mannetje zijn vrouwtje om zijn prooi af te staan. Het vrouwtje voert vervolgens de prooi aan de jongen. Oh ja, de Havik heeft wel iets weg van de vogel op onze foto, maar die is nog groter en nog krachtiger gebouwd.

Bijgaand 2 nieuwe foto's. Ze zijn niet gemakkelijk. Je kunt je oplossing naar mij mailen (cdvrijswijk@gmail.com) of zelf de antwoorden onthouden. De oplossing staat in het volgende nummer. Kijk ook eens op mijn website: www.birdshooting.nl Succes...

MB 73 © Chris van Rijswijk

MB 74 © Chris van Rijswijk